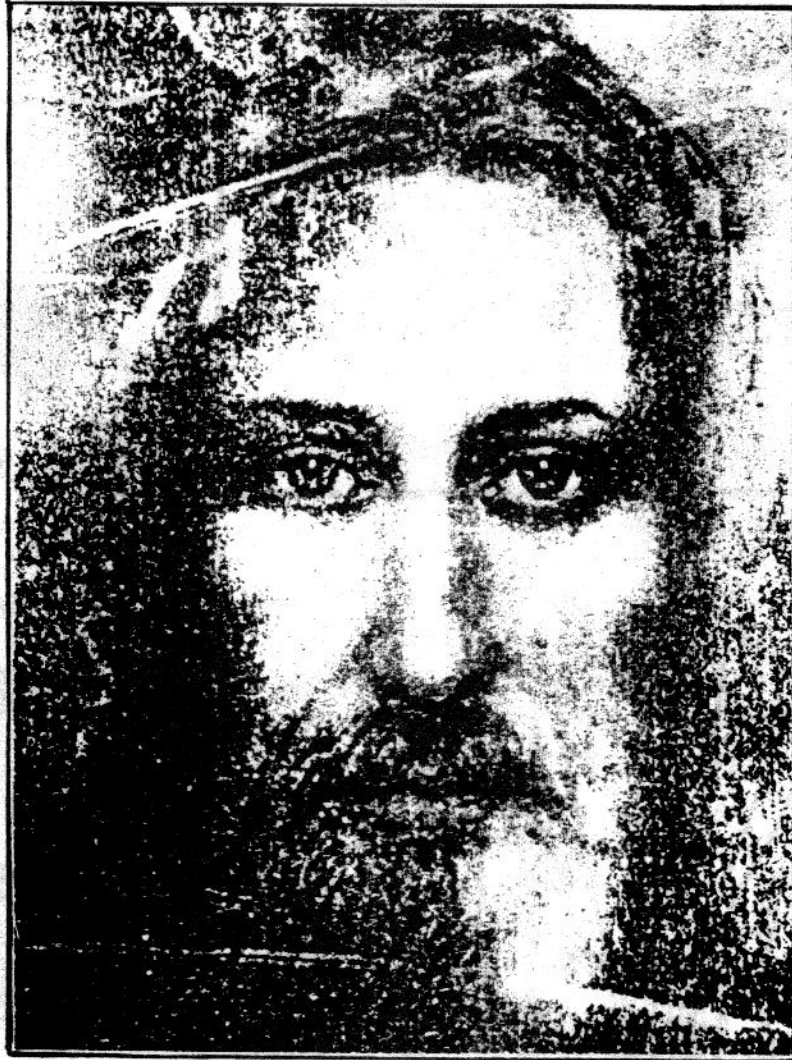

VAS LAP

Felülréjékoztató, VASLAP, 1992.

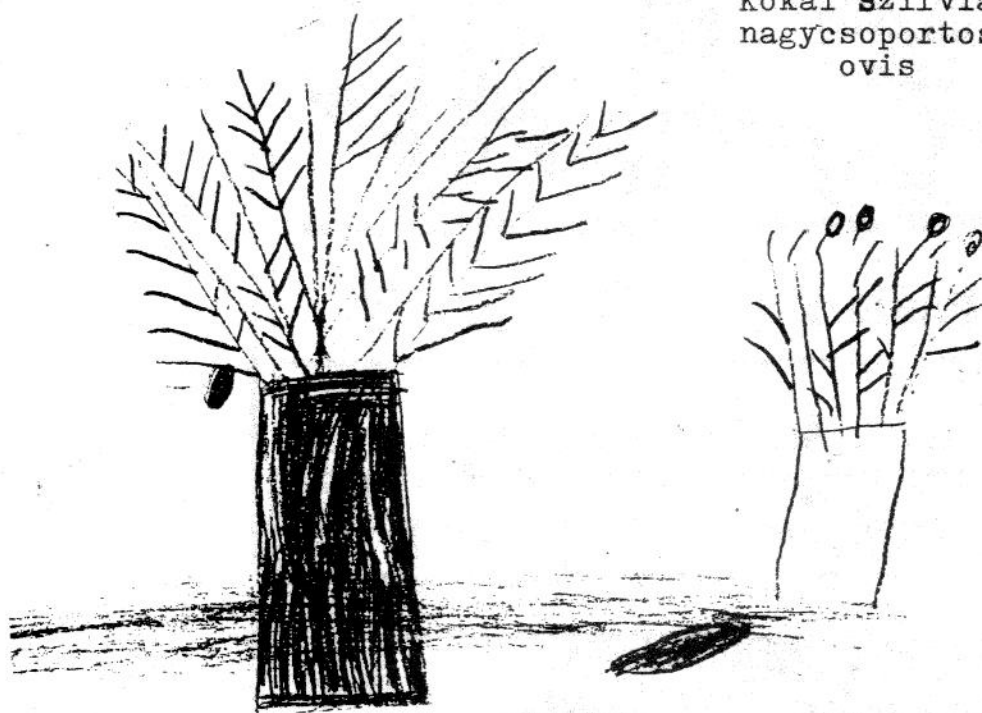
Rikélet és Szelek napja

III. évfolyam 324. szám

JÉZUS ARCA A TURINI LEPELEN

Kókai Szilvia
nagy csoportos
ovis

Kucsák Edina
nagy csoportos
ovis

SZEDTE, VETTE, TEREMTETTE:
Rác Zoltán "gazda"

Ismeretkeresők:

Manulek Zsuzsa -emzé-

Galambos Pál -a-pó

Külsősök:

Zákányi Zsuzsa

Berkes József

Lapogatunk 2-havonta.

Kiadja magát a ter-
jesztő Felszabadulás
Klubkönyvtár/2211 Va-
sad, Petőfi u.28./

Előfizetési díj:

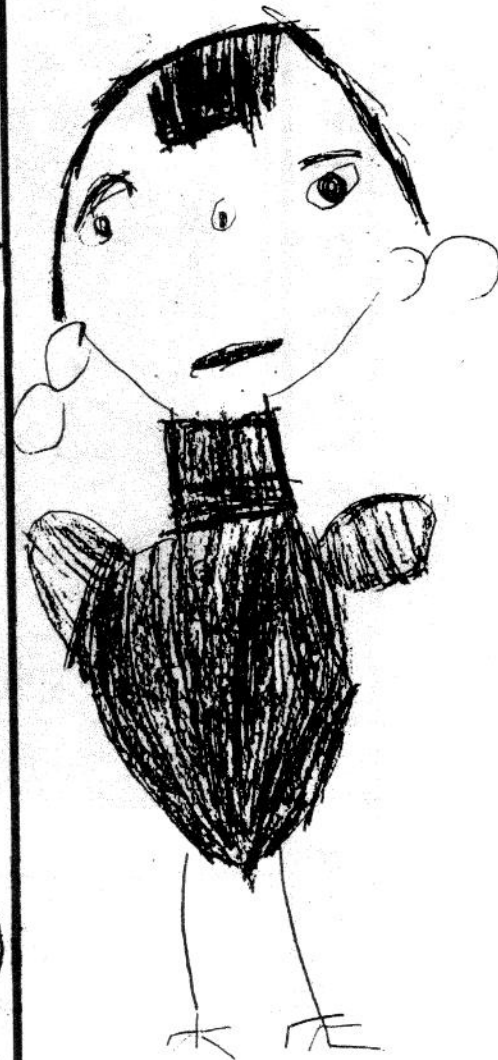
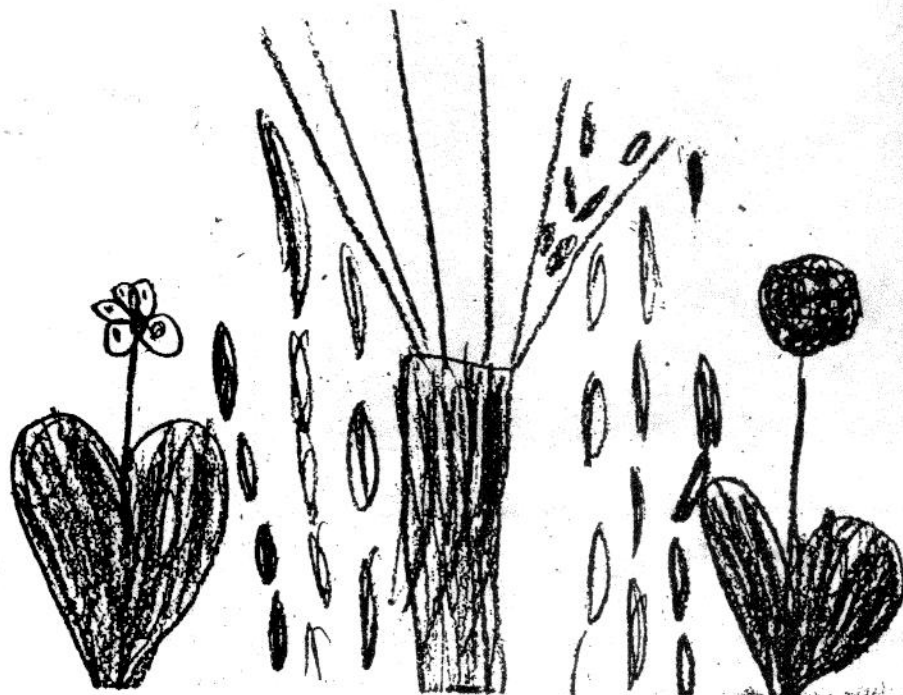
fél évre: 70 forint

egész évre: 140 forint

E szám ára: 24 forint

Gurka Boglárka
középső csoportos
ovis

Vidor Anikó
nagy csoportos
ovis

Megválaszolja a polgármester

- mi a fórum célja, feladata?

A szervezettről szóló 1992. évi I. Tv. hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. Tv. kimondja, hogy a termőföldek földalapok céljára történő elkülönítés megvalósításának ellenőrzésére az érdekeltek, vagyis a károsultak igénye alapján helyi érdekegyeztető fórumot kell alakítani.

A fórum a kárpótlást igénylők közül a helyi képviselőtestület által megválasztott 3 - 11 tagból, az Önkormányzat és a szervezet megbízottjából és a részaránytulajdonosok képviselőjéből tevődik össze. A fórum a saját maga által meghatározott működési szabályok szerint jár el.

Feladata, hogy a szervezet által kárpótlásra, földalapra kijelölt földterületeket táblánként, az aranykorona értéket figyelembe véve ellenőrizze, jóváhagyja, illetve egyet nem értés esetén fellebbezéssel éljen.

Vasad községben a szervezet földterületének, a földalapok kijelölésének ellenőrzésére 11 főből álló fórumot választott az önkormányzat testülete. A fórum Fórizs Istvánt választotta meg vezetőnek

- milyen ügyekben kellett határoznia eddig?

A szervezet által kijelölt földalapokat többszöri egyeztetés után a fórum elfogadta, és az erről szóló kimutatást és térképet megküldte a megyei kárrendezési hivatalnak.

- egyáltalán milyen határozatokat hozhat? meddig terjed a jogköre?

- a fórum döntései ellen jogorvoslatnak van-e helye?

A kárrendezési hivatal az észrevételek alapján hozott határozata ellen a szervezet, illetve a fórum képviselője fellebbezhet az Országos Kárrendezési Hivatalhoz, illetve kérheti a jogerős határozat bírósági felülvizsgálatát is.

- a vasadi károsultak igényeinek kielégítésével befejezi-e működését?

A fórum ezidáig elvégezte feladatát, további munkája a földosztás során adódhat, ha valaki panasszal, vagy kéressel fordul hozzá.

A károsultak kielégítésével a fórum megszűnik.

Megválaszolta: Magda Gyula, Vasad polgármestere

Képek...

A képviselőtestület február 27.-ei ülésének jegyzőkönyvi kivonatából.

- Jóváhagyta a testület az 1992. évi költségvetést.
- A költségvetés főbb adatai: 36.340.000 Ft bevételi oldal, ugyanannyi a kiadási oldal is
- 25.650.000 Ft a polgármesteri hivatal és kapcsolódó intézményeinek tervezett kiadása
- 100.000 Ft járdaeépítésre,
- 300.000 Ft a telefonhálózat fejlesztésére,
- 500.000 Ft a villanyhálózat bővítésére,
- 360.000 Ft a sportpálya bitumenezésére,
- 250.000 Ft az óvoda tetőszerkezetének felújítására,
- 6.000.000 Ft-ot különítettek el a vízmű építésére,
- 1.000.000 Ft-ot az iskola bővítésére.

- Rendeletet alkotott a testület a költségvetés 1991. évi zárszámadásáról, amelyet az alábbiak szerint fogadott el:

- 37.480.000 Ft a bevételi oldalon,
- 27.831.000 Ft a kiadási oldalon.
- 9.649.000 Ft a pénzmaradvány, ebből
- 6.000.000 Ft-ot céltartalékkoltak a vízműre.

Halaszár

- szükségessé vált a magánszemélyek kommunális adórendeletének módosítása.

- A képviselőtestület még a januári ülésén megalkotta rendeletét a Vasad Községért Emlékérem adományozásáról. A kitüntetés emlékéremből, emléklakettből, oklevélből és tárgyjutalomból áll. Erkölcsei elismerése ez a község gazdasági, társadalmi fejlődése érdekében, valamint a közművelődés területén kifejtett tevékenységnek. Minden évben augusztus 31.-éig tehetnek javaslatot a polgárok, szervezetek, intézmények a kitüntetendő személy/ek/re. Minden évben szeptember 30.-áig dönt erről a testület. A kitüntetés átadására nyilvánosan kerül sor, október 23-án, a község kikiáltásának nemzeti ünnepén.

-A kommunális adó lényege: az önkormányzatok elindulásával minden településnek a saját erejéből kell gazdálkodni. Az egyik ilyen saját erőforrás a kommunális adó. Nem jár plusz adóteherrel, mert pl. megszünt a földadó. Az emberek fizetik a személyi jövedelemadót, ennek 50%-a itt marad a faluban, fizetik a gépjárműadót, a suly-

Ra-Hotep szobra.
A helyi múzeumban.

A régi ház körül

Egy nőnapos zenés est

Egyszerű fekete szoknya, fehér bluzzal - ez lehetne akár egy érettségiző, a szalagavatóra betoppanó tinilány öltözéke is, de mégsem - ez Kovács Kati fellépő ruhája, a hozzáillő festetlen arccal, a derűs, nem lenéző szinpadai viselkedéssel és hát a dalok...Ha legközelebb látlak, A régi ház körül, Mama Leone...De nem ám szigorú sorrendben, hanem ahogy a Nagyerdemű óhajtja. A dalok között beszélget hallgatóival, ügyesen elszór pár pajkos-fricskázó, nevető mondatot; a hangulat eleven, bensőséges.

Aradszky, ez a valamikori tolltolljavító mester elhozza Piroskáját, hogy ezredszer is istenhozzádot mondhasson neki amiatt az ügyetlen csók miatt, ám - fájdalom - otthon felejtje azt a Sárga liliumot, amellyel enyhíthetné az elválás szomorúságát.

Mi negyvenesek, a fiatalságunktól bucsuzunk s ezért volt oly szívmengető élmény huszoneveink kedvenceit viszontlátni és visszarévedni velük az óvó bölcső közelébe...

A-pó, azaz Galambos Pál, aki ezt az estét színes fényképeken megörökítette

Új lelkek

1991-től

Hrk János Barnabás
Szvitek Anita
Gados Noémi Irma
Mészáros Virág
Georgescu Mirjam
Dari Csilla
Bikhes Antónia
Polyák Enikő
Csere Attila
Morvai Magdolna
Gombos Barbara
Kokolák Anett
Pirót Agnes
Fórizs Gábor
Pelzhoffer Zoltán
Csollák Cintia
Pirót Terézia
Farkas Zoltán
Keszeg Zoltán
Sirkó Viktor
Reszler Nikolett
Mészáros Lajos
Szabó Klaudia
Bolyán Antal
Cserna Zoltán
Tóth József
Tábi Éva
Fodor Rozália
Bakos Arnold
Sirkó Barbara

Az előző számunkból kimaradt nevekkal kapcsolatban közöl-

jük: Juhász Éva anyakönyvvezető az újszülöttekről hónapok multán kap hivatalos visszajelzést, ezért nem volt teljes az ÚJ LELKEK névsora.

Fájlaljuk és res-telljük, hogy félreértés folytán Gados Károly nevét irtuk a MEGBOLDOGULTAK névsorába felesége - Gados Károlyné - neve helyett. Gados Károly bocsánatát kérjük.

/A szerk./

Akik az EGYBEKELTEK névsorából kimaradtak:
Vegső Attila - Hunyaci Hajnalka

1992. április 2.-án véradás volt Vasadon. Megjelent 49 fő. Vért adott 37 fő, fejenként 4 dl-t. Kiszűrték 12 főt. Először adott vért 2 fő.

Niobe megszüzött leányával.

Övö kezek

Krizingerné/Irénke/, aki óvodánk szülői munkaközösségének elnöke, nemcsak jó szervező, de a munkában is szorgalmatos. Reá mindig számíthatunk. Amióta ő az SZM vezetője, gyarapodott a közösség pénze. Ebből egy nagyméretű "udvari" villamost vettünk 35000 Ft-ért. Sajnálatos, hogy ez év szeptemberétől nélkülöznünk kell e tisztességben őt, mivel kisfia, Antika iskolába megy. Irénke április 11.-ére társadalmi munkát szervezett óvodánkban a gyermekek szüleivel, akik átfestették a kerítést, a kaput, a csuszát, a hintát, a homokozó keretét. Megjavították a forgóhintát. Az udvari babaszobát bevakolták, lemeszelték, diszították. Ugyancsak bemészelték az udvari kamrát és a vécét. Faülökéket készítették az udvarra. Köszönetet mondok azoknak a szülőknek, akik e munkában részt vettek, így névszerint: Krizinger Antalnak és nejének, Frank Jánosnak és nejének, Nagyszegi Jánosnak és nejének, Ölvedi Józsefnek és nejének, Mészáros Jánosnak és nejének, Simon Zoltánnának, Gál Sándornének, Sárkány Józsefnek és a két óvónőnek, Csipeszné Magda Ildikónak, és férjének, valamint Horváth Erikának. Óvodánk továbbra is számít ilyen tevékeny szülőkre. Reményltem, hogy óvodás gyermekeink vigyáznak a megszüpült udvarra és azok is, akik sajnós, engedély nélkül járnak át rajta.

Vasad, 1992.04.16.-án

Szalay Lászlóné vezető óvónő

egyeztető fórum. A szakszövetkezet a földalapot kijelölését terjeszti e fórum elé, amely véleményezi, egyezteteti, egyezkedik a kijelölésről. Összetétele:

- Önkormányzati képviselő
- Magda Gyula polgármester
- Szövetkezeti képviselő:
- T.Mészáros János elnök
- Részarány tulajdon képviselője:
- A.Piróth Sándor

- tagjai:
- Horváth Albertné
 - Fórizs István
 - ifj.Kucsák Sándor
 - Tenke István
 - Piróth Sándor
 - F.Mészáros Sándor
 - Édes György
 - Mészáros Gyula

- Momori Érdekegyeztető Fórumban
- Magda Gyula polgármester
- T.Mészáros János elnök
- Mészáros Zoltán alpolgármester

Zárt ülésen döntött a testület:

- 3 személy rendkívüli szociális segélykérelmét elutasította.
- egy személy eseti segélyét állapította meg.
- 1 kiskorú részére 3 hónapra rendszeres nevelési segélyezést szavazott meg.
- közgyógyellátási igazolványt 1 személyhél elutasított.
- kamatmentes kölcsönt itélt oda 3 családnak.

Egyebek:

- A polgármesteri hivatal az iskolások segítségével átköltöztette az irattárat régi helyéről, mert azokat a helyiségeket üzleti célokra adja ki.

Dionüszosz a tengeren.
Exekiasz athéni vázafestő csészéje egy etruszk sírból, i. e. 540 körül

adót /minden megkezdett 100.kg után 200 Ft/ 50%-a itt marad. A kommunális adó saját bevételt képez. Ebből fedezik pl. a vízmű, a gáz-, vízvezeték-, csatornahálózat, a szennyvízelvezetés, a telefonhálózat, az utahálózat kiépítése, javítási költségeit. Az a központi rendelet, amely megengedi az önkormányzatoknak a kommunális adó kivetését, kimondja: Ezt a bevételi forrást csak az ilyen hálózatokra, kereskedelmi üzlethálózatra pl. és környezetvédelemre lehet felhasználni. Erről a felhasználásról az önkormányzat köteles tájékoztatni az adófizetőket, először 1993-ban.

A testület még ezen az ülésen eldöntötte: pályázatot ír ki a központi iskola igazgatói állására és az óvoda vezetői állására. A kiírások többször megjelentek a Monori Hírlapban. Zárt ülésén a testület:

- 3 kisgyermek részére rendkívüli nevelési segélyt szavazott meg.
- 2 kisgyermek egyszeri rendkívüli nevelési segélyben részesülhet.
- 2 erre irányuló kérelmet elutasított.
- 2 személy rendkívüli szociális segélykérelmét szintén elutasította.
- 5 személynek közgyógyellátási igazolványt juttatott.
- Kamatmentes kölcsön iránti kérelem is érkezett, de erről nem döntött.

A képviselőtestület március 12.-i ülésének jegyzőkönyvi kivonatából.

- A testületet a polgármester tájékoztatta a vízmű építésével kapcsolatban. A 2.sz. kut átadása április közepén várható.
- Megalakult a helyi érdek-

ZAKÁNYI ZSUZSA:

Köszöntő

Elnyilott a tél legszebb virága, Kitarul az ablakok világa. Földillatú kerteknek aljába tavasz jön el husvét hajnalára.

Fü zöldül a kerítés zugában, rügy fakad a fa ága-bogában; tojásmintát álmodik a lányka, szentelt víz hull ezüst barkaágra.

boglárka, zalakoppányi mángorlóról

A köze felé —

- T á j é k o z t a t ó -

a betegbiztosítási igazolvány és az orvosválasztásról.

A Betegbiztosítási Igazolványt minden állampolgár kitöltve, postai kézbesítés útján, az állandó lakóhelye szerinti lakcímén kapja kézhez 1992. április 15.-éig.

A nyugdíjas, illetőleg a nyugdíjszerű ellátásban részesülő állampolgárok és eltartott hozzátartozóik igazolványát már részben postázták. Akikhez még nem jutott el az igazolvány, azok a március havi nyugdíja kifizetősekor vehetik kézhez.

A nem nyugdíjas állampolgárok igazolványait 1992. április 15.-éig, folyamatosan kézbesíti a posta.

Azok az állampolgárok, akik az említett időpontig nem kapják kézhez az igazolványt, több helyen is igényelhetik azt. Így a nyugdíjasok, illetőleg a nyugdíjszerű ellátásban részesülők és eltartott hozzátartozóik - a nyugdíjfolyósítási törzsszám és a személyi szám alapján - személyesen vagy levélben a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál, illetőleg a MÁV Nyugdíj Igazgatóságnál.

A nem nyugdíjas állampolgárok és eltartott hozzátartozóik az igazolványra vonatkozó igényüket az állandó lakóhelyük szerint illetékes Megyei Társadalombiztosítási Igazgatóságnál /Kirendeltségnél/ terjesztheti elő.

Azok az állampolgárok, akik téves adatokat tartalmazó igazolványt kaptak kézhez, - a valós adatok feltüntetésével - új igazolványt igényelhetnek az előbbieken leírt módon és a megjelölt szerveknél, illetőleg a borítékon megjelölt, "Budapest 1929" postafiók számon. /A megadott postafiók szám csak a Betegbiztosítási Igazolvánnyal kapcsolatos levelezésre szolgál, az egyéb beadványokat továbbra is a szokásos címekre kell küldeni./

A nem nyugdíjas állampolgárok a javítás, pótlás iránti igényüket bejelenthetik a későbbiekben felsorolt, és érvényesítésre jogosult szerveknél, intézményeknél is, tehát t, aki például munkaviszonyban áll, a munkáltatójánál.

A Betegbiztosítási Igazolvány és az orvosválasztás kapcsolata

A Betegbiztosítási Igazolvány 1992. április 1. napjától - határidő nélkül - eszköze a házi orvos /házi gyermekorvos/ választásnak.

A területi ellátási kötelezettséget is vállaló /választható/ házi orvosok /házi gyermekorvosok/ névjegyzékét a települési önkormányzat jegyzője teszi közzé.

A házi orvos megválasztására sor kerülhet akkor, amikor az állampolgár egyébként is igénybe venné az orvosi ellátást pl: gyógykezelést, gyógyszert. A házi orvost kizárólag választás útjából is fel lehet keresni. A házi orvos az igazolvány alsó részén lévő "Orvos szelvénye" és az "Ellenőrző szelvény" részét levásztja, és az igazolvány hátoldalán feltünteteti nevét, címét, telefonszámát. Az igazolványt aláírásával és pecsétjével látja el, ezzel mintegy tanúsítja, hogy az állampolgár orvosi ellátását, kezelését vállalta.

A biztosítási jogviszony igazolása a Betegbiztosítási Igazolvány érvényesítése:

Az egészségügyi és társadalombiztosítási reform egyik lényeges eleme, hogy az eddig állampolgári jogon járó egészségügyi ellátás helyett biztosítási jogviszonyon alapuló egészségügyi ellátás lép életbe. Ez azt jelenti, hogy a jogosultak járulékfizetése vagy az utánuk történő járulékfizetés az egészségügyi ellátások fedezete is.

/folytatás a 7. oldalon/

A nyugdíjasklub híradója

- A nyugdíjasklub szervezésében Budapesten, a József Attila színház márciusi műsorában látták az érdeklődők a Gyurkovics lányok c. vígjátékot, mindenki felüdülésére.

- Április 26.-án, vasárnap, 45-en nézték-hallották a Csendül a nóta c. szórakoztató zenés összeállítást a Nemzeti Sportcsarnokban.

- Eljött hozzánk a klubba egy hétfői este Fórizs Boldizsár, a legifjabb képviselőnk, aki kérdéseinkre tudása és ismerete szerint válaszolgatott. Megköszönjük jelenlétét.

A nyugdíjasok kifogásolták, hogy a március 15.-ei koszorúzás nem adta meg az ünnep méltóságát. Sem egy szavalat/a Nemzeti dal/, sem a Himnusz nem hangzott el, ám a tiszteletes ur - mentvén a kínos helyzet - énekelni kezdte a jólismert dallamokat és a többiek ráhangolódtak.

Ki a felelős ezért a kínos helyzetért? Az önkormányzat? Az olvasótársaság? Miért csak egy-két képviselő volt jelen? A többiek miért maradtak távol?

Igaz...

Mint gyakorló rokkantnyugdíjas, naponta találkozom a buszon idejémet azzal a sok elvárással, amit teljesítenünk kell a felszálláskor.

Jó, ha magunkkal visszük a személyigazolvány mellé - pláne, ha már elmúltunk 70 évesek - a nyugdíjszelvényünket. Ez a papirocška igazolja, hogy, mondjuk áprilisban megkaptuk legfrissebb nyugdíjunkt.

Jó, ha nálunk van az a kedvezményes utazási igazolvány, amelyet buszon, vonaton 50%-os kedvezményrel használhatunk. Ha vonattal megyünk, akkor az induló állomáson - ha returjegyet váltunk - egyegy, összesen két pecsétet nyomnak az igazolványba. Ha 90%-os jegyet váltunk,

992. július 1. napját követően az érvényes Betegbiztosítási igazolvány - természetesen, ha addig nem történt meg, továbbá is eszköze a háziorvos választásának - tanúsítja, hogy ulajdonosa biztosítás, illetőleg egészségügyi ellátásra való jogosultsága alapján a társadalombiztosítás terhére, díj-alanul veheti igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat. Ezért az igazolványt érvényesíteni, illetőleg érvényesíteni kell.

nyugdíjasok, illetőleg egyéb, nyugdíjszerű ellátásban részesülők és eltartott hozzátartozóik igazolványa érvényes, azt külön érvényesíteni, illetőleg érvényesíteni nem kell. Ezért a számukra kézbesített igazolványon "Ellenőrző lap" nincs./

nem nyugdíjas személyek Betegbiztosítási Igazolványát az alábbi, arra jogosultak és kötelezettek érvényesítik:

./ munkaviszonyban /közalkalmazotti, illetőleg közszolgálati jogviszonyban/ álló személyek, szövetkezeti tagok, szakmunkástanulók, mezőgazdasági szövetkezet tagjának a közös munkában részt vevő családtagja, egéni vállalkozói tevékenység gyakorlásában rendszeresen közreműködő segítő családtag, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság természetes személy tagjának a társaságban rendszeresen munkát végző segítő családtagja, átképzési támogatásban, munkanélküli járadékban, pályakezdők munkanélküli segélyében, továbbá képzési támogatásban részesülő munkanélküli személy, közkereseti társaság természetes személy tagja, betéti társaság természetes személy beltagja, illetőleg a társaság tevékenységében személyesen közreműködő kültagja, korlátolt felelősségű társaság tagja, gépjárművezető-képző munkaközösség tagja, oktatói munkaközösség tagja, ipari és szolgáltatási szövetkezeti szakcsoport tagja, bedolgozóként, megbízás, illetőleg vállalkozási jellegű jogviszony keretében, díjazás ellenében személyesen munkát végző biztosítottak: továbbá eltartott hozzátartozóik esetében a munkáltató. /A munkanélküli ellátásban részesülő személyek esetében munkáltatón a munkanélküli ellátást folyósító szervet kell érteni./:

- 2./ egyéni vállalkozó és eltartott hozzátartozója esetében az illetékes Társadalombiztosítási Igazgatóság (Kirendeltség);
- 3./ a fegyveres erők (honvédség, határőrség), a rendőrség, a büntetés-végrehajtási testület, a nemzetbiztonsági szolgálatok és egyéb szervek hivatásos, valamint továbbszolgáló állománya tagjai és eltartott hozzátartozói esetében az illetékes testület, szerv;
- 4./ baleseti táppénzben és bányászati keresetkiegészítésben részesülők és eltartott hozzátartozóik esetében az ellátást folyósító szerv;
- 5./ egyháztól, felekezettől nyugdíjban részesülők, egyházi személyek és eltartott hozzátartozóik esetében az illetékes egyház;
- 6./ rendszeres szociális segélyben, ápolási díjban részesülők és eltartott hozzátartozóik, továbbá az olyan magyar állampolgárságú gyermekek esetében, akiknek eltartója nem jogosult egészségügyi ellátásra, valamint azoknak az esetében, akiknek szociális rászorultságát az önkormányzat megállapította - a települési önkormányzat jegyzője;
- 7./ a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának (jogutódjának) tagjai és eltartott hozzátartozóik esetében az Alap, illetőleg a jog utóda;

négyszécsét kerül az igazolványba. A buszon nem bélyegeznek, de kéri a nyugdíjszelvényt. Aki elmult hetven éves, ingyen utazhat, de némelyik sofőr ránézésre nem hiszi el róla és kéri a személyigazolványt.

Összefoglalva:

- mindig legyen nálunk utazáskor a személyigazolvány
 - a nyugdíjas-igazolvány, benne a legfrissebb nyugdíjszelvényvel
 - az évi 16 utazásra/50, v. 90%-os kedvezménnyel/ jogosító utazási igazolvány, amelyben a 16 utazás után még két utazásra szóló 90%-os kedvezményű bélyegzési hely van.
- És ha mindezt összepakoltuk egy kis kék táskába, akkor már egy szőrösszívű ellenőr is tovább enged bennünket a buszon, vonaton. Ehhez kíván egészséget, türelmet:
- a-pó-

Élethol

Tavaly nyitott, de azóta is virágzik rendületlenül Tóth Jóska boltja a Petőfi utcában. Mi több, megjelent a polcon a hatgabonás barna cipó, ami már önmagában is forradalmi tett. Akinek, ugymond, van szeme, ha egészsége nincs is, az beláthatja, hogy először a táplálkozását kell megváltoztatnia, mert a természet betegsége és fájdalom által őt már erre bölcsen figyelmeztette. Ha ő ezt nem érti meg, akkor süket és vak a szóra, legyen bár iskolázott, vagy földhöz-kötött lélek. Imígyen ajánlom szíves figyelmükbe, gyomrukba az élet botját, ama köleszemes és lenmagos kenyéret, amely újra megtanít bennünket rágni, sőt még alaposságra is nevel.

"gazda"

Keresztes vitéz Székely

Dózsa György seregéből.

Fametszet egy korabeli (1514) német röplapból

- 8./ a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytatók és eltartott hozzátartozóik esetében az illetékes felsőoktatási intézmény;
- 9./ ideiglenes hatályú beutalt, intézeti elhelyezett, intézeti és állami nevelt gyermekek esetében az illetékes Gyermek- és Ifjúsági Intézet;
- 10./ a szociális otthonban, szociális intézetben egészségügyi gyermekotthonban elhelyezettek (ide nem értve a külföldi állampolgárt) esetében, ha az intézmény fenntartója az önkormányzat, akkor az önkormányzat jegyzője, egyébként az intézmény fenntartója által kijelölt szerv (személy);
- 11./ az egészségügyi szolgáltatásra megállapodást kötő személy részére az illetékes Társadalombiztosítási Igazgatóság.

A felsorolt szervek, intézmények az igazolvány érvényesítését - illetékességi körükben - nem tagadhatják meg, annak haladéktalanul kötelesek eleget tenni. (Az igazolvány érvényesítésekor - a jogosultság megállapításával egyidejűleg - az igazolványról az "Ellenőrző lap"-ot leválasztják kitöltik a "Befizetési törzsszám" rovatot és lepecsételik az igazolványt amely ezek után tekinthető érvényesnek).

Az igazolvány érvényessége az alapjául szolgáló jogosultság megszűnését követő 90. napig fennáll.

1992. július 1. napját követően új igazolvány (ide értve az újabbjogosultság alapján járó, illetőleg megsemmisült, elveszett igazolványt) a már felsorolt és érvényesítésre jogosult szervek állítanak és adnak ki.

Az újszülött állampolgár Betegbiztosítási Igazolványát az annak érvényesítésére jogosult szerv adja ki, az anyakönyvi kivonat alapján. Amennyiben az anya jogosult anyasági segélyre, célszerű az igazolványra vonatkozó igényt, az anyasági segély iránti igénygel együtt bejelenteni.

Külön felhívjuk a figyelmet arra, hogy azok az állampolgárok, akik munkaviszonyuk megszűnése miatt végkielégítésben részesülnek, a munkanélküli ellátást folyósító szervnél történt bejelentkezéskor érvényesíthetik Betegbiztosítási Igazolványukat.

A Betegbiztosítási Igazolvánnyal kapcsolatos egyéb tudnivalók

A nyugdíjasok és eltartott hozzátartozóik igazolványán a "leánykori név" és "születési hely" rovatok nincsenek kitöltve, ami nem hiba, az igazolvány érvényességét nem befolyásolja. Külön is felhívjuk a figyelmet arra, hogy az eltartott hozzátartozó igazolványán az eltartó nyugdíjfolyósítási törzsszáma van feltüntetve az eltartott személyi számával. Névazonosság esetén tehát a két igazolványt a személyi szám és az igazolványok sorszáma különbözteti meg egymástól. A személyi szám a "személyazonosító jel" rovatban található.

Hésvomba

Kirobbant a hirtelen: hamarosan husbolt nyeli el a szegény vasadiakat. Akkoron e sajátos helyzet áll elő: balról a mézédés anyanyelvet cuppogtató Fagyizó, s jobbról a Patika lesz a hozzátartozója, hogy szép sorban mindenkinek ellássa a baját. Hát, ha ilyen céltudatos az üzleti élet, nemsokára koporsókészítő is kínálja majd remekbe szabott portékáit. Mindehhez már csak az kellene, aki az egészet megkoszoruzza.

Országos gyász a jövőd, kegyes olvasó? Mindenfelől a Kísértő feni rád a fogát most, nehogy legyen egy istenes gondolatod is, mert még megváltódnál ebből a gyönyörű siralomvölgyből.

"gazda"

Az AB üzemeltetője

Koblencz János vagyok, az Állami Biztosító üzletkötője, nő, két gyerek édesapja. Munkám igen sokrétű, ezért csak néhány mondatban írnám le.

Első célunk az AB népszerűsítése a lakosság körében, ezért indítottunk ügyfélszolgálatokat a környező településeken. Sok biztosítási módozattal állunk a károsultak rendelkezésére. Ebből néhányat ki is emelnék: főleg az életbiztosítást, mely a befizetett összeg többszörösét hozza, /pl. tizenöt évre lekötött 200 ezer forint kb. 2,1-2,3 millió forintra növekszik a biztosított javára./ A másik módozat, melyet minden család figyelmébe ajánlok, a családi otthonbiztosítás. Ezeket felül még foglalkozunk CASCO-, baleset-, agrár-, CSÉB-égygyűrű-/nyugdíjkiegészítő/biztosítással, valamint vállalkozói és baromfi-biztosítással.

Lássunk néhány példát a biztosítás lényegéről. Leégett egy családi otthon, melyet az ember kemény munkával felépített, de nem volt biztosítva, így a család fedél nélkül maradt és nem volt miből ujjáépíteni a házat. Vagy vegyünk egy másik e-

A társadalombiztosításra vonatkozó jogszabályok szerint eltartott hozzátartozónak kell tekinteni a biztosított kiskorú gyermekét, valamint azt a háztartásban élő közeli hozzátartozóját (házastársát, egyeneságbeli rokonát, örökbefogadott, mostoha- és nevelt gyermekét, örökbefogadó-, mostoha- és nevelőszülőjét, testvérét, élettársát), akinek havi jövedelme a naptári év első napján érvényes minimális bér összegét nem haladja meg.

Sajnálatos programhiba miatt egyes esetekben a gondnokolt nyugdíjasok a gondnok kezeihez, annak nevében és lakcímén, de saját adataikkal kitöltve kapták meg igazolványukat. A nevükre szóló új igazolványt hamarosan kézbesítik.

Az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság tájékoztatja a lakosságot, hogy a Betegbiztosítási Igazolvány kiosztásának időszakában, majd április 15-e után a hibás adatú igazolványok cseréjének, új igazolványok kiadásának biztosítására, az orvosválasztás segítésére, az érvényesítésre és valamennyi, a most bevezetésre kerülő, igazolvánnyal kapcsolatos probléma rendezésére Megyei Igazgatóságai (Kirendeltségei), nyugdíjfolyósító szerve, a Vasutas Társadalombiztosítási Igazgatóság és a MÁV Nyugdíj Igazgatóság megerősített ügyfélszolgálattal állnak a lakosság, a munkáltatók, hivatalok, intézmények, az igazolványok érvényesítésére jogosultak rendelkezésére.

setet, mely most történt, nem is olyan régen. Az illető baromfinveléssel foglalkozott, nála egy elektromos tűz okozott többmillió kárt, de neki sem volt biztosítása. Ha káruk van, és biztosítottak, jelentsek be nálam, akkor kitöltünk együtt egy kárigénylőlapot és a kárszakértői vélemény után a biztosító kifizeti a kárt. A 10 ezer forint alatti károkat a szakértőnk a helyszínen téríti meg.

Nagyon szeretném, ha ezek után is minél többen felkeresnének, mert higgyék el - biztosítani érdemes. Így gondoskodjunk a családunk jövőjéről.

...szövegel...

/Kivonat a vasadi szakszövetkezet '92.03.09-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből/

N a p i r e n d i p o n t o k :

- 1./ A szakszövetkezet 1991. évi eredményeinek ismertetése. A mérleg elfogadása.
- 2./ Kárpótlási törvénnyel kapcsolatos kérdések megtárgyalása. A tagi földek rendezésének ismertetése.
- 3./ E g y e b e k.

A közgyűlés az előterjesztett határozati javaslatokat egyhangulag megszavazta és meghozta az alábbi

1/1992. számú KGY. határozat

Az 1991. évi mérlegbeszámoló adatait a közgyűlés jóváhagyja.

2/1992.számú KGY. határozat

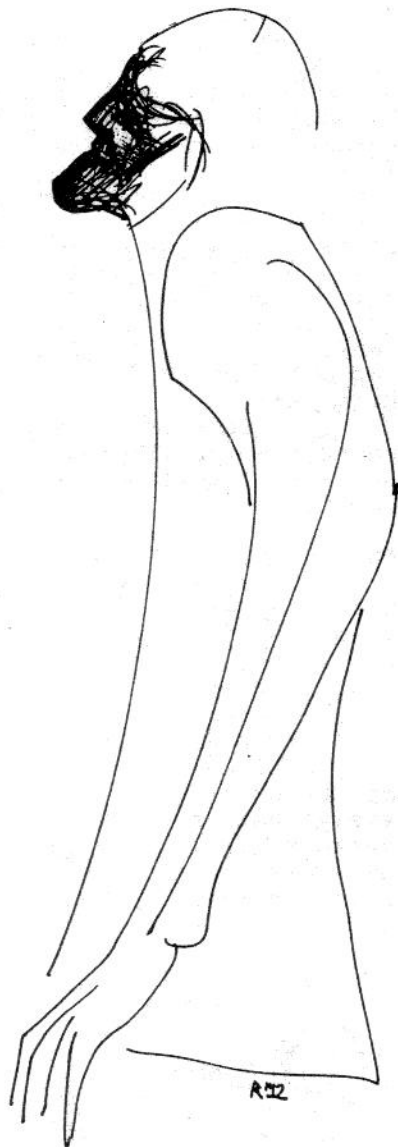
A Vasad 12/0 tulajdoni lapon 459/1. hrsz. alatt felvett 4 szerelőcsarnok, valamint a hozzátartozó 2,7 ha földterület 15 millió Ft + ÁFA összegű eladásához hozzájárul.

3/1992.számú KGY. határozat

A Vasadi 12/0. tulajdoni lapon 013/2. hrsz. alatt található szerszámkészítő műhely és szociális épület, valamint 1,2 ha földterület 5.300.000 Ft + ÁFA összegű eladásához hozzájárul.

4/1992. számú KGY. határozat

A Vasad-i 12/0. tulajdoni lapon 015/3. hrsz. alatt régi nyultelep, raktár, irodaépület, terményraktár és a hozzátartozó 2 ha földterület 8.132.000.-Ft + ÁFA összegben történő eladásához hozzájárul.

május 17.: kulturális bemutató, vasárnap du.15 órától.
19.-20.-21.: 3 napos kirándulás Balassagyarmatra és környékére, 120 fővel.
29.: fordított nap,gyereknap

junius 12.: ballagás

Tanulmányi verseny

En már csak afféle öregdiák lehetnék ebben a suliban, ahol nemrég tanulmányi verseny ürügyén komoly tudáspróbának fesszültek neki a lurkók. Kíváncsi voltam, hogyan élték meg ezt, miben volt más az a nap egy egyszerű dolgozati-rásnál, felettetésnél. A győztesek, helyezettek őszinte vélemény-csokrából idézünk, hozunk néhány szílat.

Kiss Enikő meséli:
Feladatlapokat kellett kitöltenünk, pontszámokkal értékelték azokat. Egyesével ültünk, puskázásra nem volt lehetőségünk, az éppen következő tárgy tanára végig benn ült. Nekem a matek volt a legnehezebb.
Honti Orsolya:
Itt nem lehetett csalni. Tudtuk, nem jegyre megy az egész, így mindenki bátrabban oldotta meg a feladatokat.
Mindenké:
Nem volt ismeretlen az anyag, nem készítettek fel minket külön a tanárok.

Tanulságok:
A kivülállónak feltűnhet, hogy milyen sokan vannak a jó matekosok, fizikusok. És biztató a leendő középiskolásoknak, hogy csak az évenkénti erőpróbák szoktatják hozzá őket a gimni, szakközépiskola vizsgáihoz, ahol félevenként s a tanév végén az érettségivel bezárva kell bizonyosságot adniuk a tanultakról.

- A - pó

Palóc ivócsanak Heves megyéből

Szelihísadó

Részlet a tanulmányi verseny Totó a vizről c. tesztlapjából:

8. Miért káros elsősorban a tavakba került olaj?

1. elzárja az oxigéntől az élőlényeket
2. megakadályozza a fény bejutását
- x. elszaporodnak a vizinövények

A tanulmányi verseny helyezettjei:

- Honti Orsolya
matematika 1.hely
kémia 1.hely
földrajz 2.hely
Kiss Csilla
matematika 1.hely
/megjegyezzük: ő a ráckevei körzeti matematikaversenyen közel 400 indulóból a 99. lett/
Kiss Enikő
biológia 1.hely
matematika 1.hely
történelem 1.hely
magyar 1.hely
kémia 6.hely
földrajz 6.hely
Kellner Zoltán
biológia 1.hely
matematika 2.hely
kémia 3.hely
Molnár Zsolt
biológia 1.hely
földrajz 1.hely
kémia 2.hely
Piróth Tamás
matematika 1.hely
fizika 2.hely
Zólyomi Ilona
biológia 3.hely
fizika 1.hely

A diákönkormányzat/DÖK/évek óta működik. Sipos Mária tanárnő összekötő a DÖK és a tantestület között. Kállai Ilona a tantestület értekezletén is részt vett már. Havonta egyszer üléseznek, de volt már heti két alkalommal is tárgyalnivalójuk. Önálló kezdeményezéseikről kezdeményezéseikről:

- tisztasági verseny, tantermek, padok védelme, megóvása.
- a havi győztes osztálynak jutalom, klubdelután, /a tanárok önkéntesen velük maradtak/.
- a padokat most ragasztották meg a nyolcadikos fiuk.
- feltakarították az iskola udvarát.
- a hatodikosok a polgármesteri hivatal és az iskola közti átjárót tették rendbe.
- a templomkerti műemlék gondozása.
- becsületkasszával belépő, 10 - 1000 Ft adomány, jutalmazásra, könyvekre.
- mosoly-alapítvány: az a felnőtt kapja az elismerést, aki a gyerekekért a legtöbbet teszi.
- fordított nap május végén, diákigazgatót választanak, korteshadjárral, a sulirádió közreműködésével.
- a megfilmesített ajánlott-kötelező olvasmányok vetítése, általában havonta.
- környezetvédelmi nap.
- májusban 3 napos kirándulás Salgótarján környékére.

Az iskolai vöröskeresztes szakkör március 20-án elsősegélynyújtó tudományáról adott számot területi versenyen.

Az 5. helyezett csapat: Kovács Ildikó cs.kapitány

- Kállai Ilona
Magda Julia
Kovács Mónika
Nánai Mária
A lányokat Surmanné Taschner Eva kísérette el. Ők hordanak ebédet három idős néninek, ők hordják ki véradónapra a szórólapokat, az adminisztrációban is segítenek.

Selinusi dombormű.
Herakles két Kerkopost viz.

Az iskola ebben az évben 8.500 ezer forintból gazdálkodhat. Ebből az összegből a napközire 940 ezer, a sportpályára 360 ezer, új tanterem építésére 1 millió Ft jut.

A nyelvoktatás fejlesztésére 110 ezer Ft-ot költenek. A nyári pihenő alatt az iskolát belülről teljesen átfestik.

A 22 nyolcadikosból 20 jelentkezett továbbtanulásra. 20 főt felvettek. Gimnáziumban 2 fő szakközépis-kolában 7 fő szakmunkás-képzőben 11 fő kezdi az 1992-93-as tanévet.

Sportkör: keddi napokon, 14-16 óra között jönnek össze, Molnár Zsolt vezetésével. Focisták nagy csatákat vívnak a diákotthon csapatával. Szeptember óta csak kétszer győztek a koleszosok. Május 3.-án az iskolák körzeti nagypályás bajnokságán indulnak.

Természetbarát szakkör: Kellner Lászlóné vezetésével kéthetenként szerdán biciklitúrára mennek, az erdőt járják. A budapesti Planetáriumban is voltak már.

A német nyelvi szakkört Lukács Béla tanár vezeti. Beiratkozott 15 gyerek, de csak nyolcan-kilencen járnak mostanság. Keddi napokon 14.30-tól 16 óráig 2x45 percben tartják foglalkozásaikat. A helyes kiejtést magnóval gyakorolják. Általános iskolai német tankönyvük nincs, a Kinder Thiemen c. nyelvkönyvet használják, 2-3 jobb képességű gyerek, tovább viszi a nyelvet, a 8. osztály után szűksége lesz reá. Játéva szeretnek tanulni. Itt mindent szabad, nincs feleltetés, osztályozás, a tankönyveket az önkormányzat állta. Ezt ezuton is köszönik.

Biológia-fakultáció

Pénteki napokon 12⁴⁵-13³⁰ perc között tartják foglalkozásaikat, Bakos Ferenc irányításával. Nem a szoros tanterv nyomán haladnak, inkább a növények, állatok, a környezet megszeretteté-

se, anyagok gyűjtése a célja annak a kb. 10 gyereknek, akik önkéntes alapon, kötetlen formában kerülnek közelebb az élet lényeihez.

Angol-szakkör

Csuporné Szalay Éva

Várja azt a 7-8 gyereket, akik hétfői napokon 14 órától 15 óra 30 percig gyürkőznek az angol nyelvvel, október óta. A Tip-top c.könyvből tanulnak, ehhez színezhető, játékos munkafüzet, magnókazetta kapcsolódik. A kazettákon szavak, párbeszéd, egyszerű mondatok, versek, dalok. Mit tudnak a lurkók angolul? Köszönni, gyümölcsöt, kenyeret, csokit kérni, kérdezni, felszólítani, háziállatokat megnevezni, a mindennapi élet legfontosabb helyzeteiben beszélni. A könyvet, kazettát az önkormányzat ingyen biztosította nekik.

Pétkörke

Életem egyik legszomorubb élménye

Egy nagyon szomorú történetet mesélek most el, aminek élő szemtanúja voltam. Ez még a nyári szünetben történt. Eppen kirándulásról jöttünk hazafelé és az állomáson beszélgettünk egy padon nevetgélve, míg be nem futott a vonat. Fel szálltunk és amikor elindult a szerelvény, kihajoltunk az ablakon, hogy kócoltassuk hajunkat a széllel, amikor lélegzetviszszafojtva látjuk ám: korunkbeli fiu szökdel utánunk, majd megbotlik egy idős bácsibam és a kerek alá esik. A fiunak már csak a fájdalommal siró hangja hallatszott. A várakozó emberek döbbenet nézték a tragédiát. A vonat nem tudott már megállni, a fiu szétroncsolt teste pedig a sineken maradt. Másnap reggel az ujságból tudtuk meg, hogy a 12 éves fiu a kórházba szállítás közben - meghalt. Ezt az élményt többé már soha nem tudjuk elfelejteni.

Som Helyő

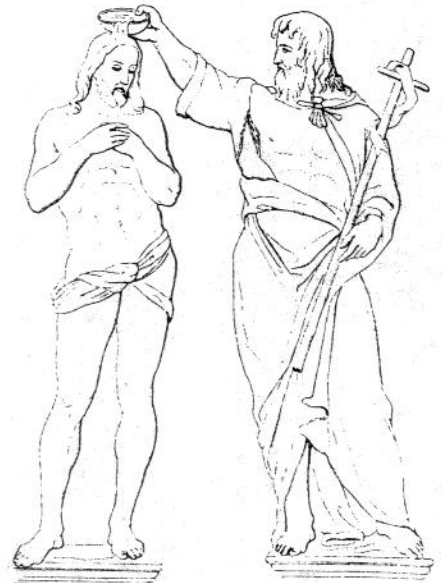
Nyilas Misi jellemzése

Nyilas Misi történetünk idején csak akkora, "hogy mikor tornán felálltak, hátulról az ötödik volt..." A debreceni kollégium diákjáról hamar kiderült, hogy szereti a könyveket. Az iskolatársaknak pedig mindent odaad, ha kéri - habár nem szívesen. De bizony a tanulás sem megy olyan jól, ha az elpusztított festékre, vagy a mosónőnek járó pénzre gondol.

No de pakot kapni, az már mégis valami nagy dolog! Ugyan az édesanya intette fiacskáját a dicsekvés ellen, de az nem hallgatva rá, elárulja.

Még is látta a következményeket. Ha mégis kicsuszik a száján egy-két olyan szó, amely kis tulajdonait veszélyezteti, valamilyen szerep órá is esik a társadalomban. Végre pénzhez jut anélkül, hogy szüleit tönkretenné. Ez a csodálatos dolog olyan boldogsággal töltötte el, hogy ezt ki kellett valahol sirni. A kis Nyilas Misi sokszor zavarba esett, mikor előtörő könnyeit nehéz volt visszatartania. A reskontó úgy a tanításba beleszővődve egy újabb kereseti lehetőség, de nem mindig sikerül. Főleg nem a kilépés belőle. A lelke tényleg lélek volt, nehezen tudta a próbát kiállni. Van csoda hát, ha kimondja az egész országra szóló ítéletét a kérdésre, hogy mikor megy vissza a debreceni kollégiumba: "Soha!" Igen. Soha. Soha nem akarja Móricz azt, ami eddig volt.

Kiss László

Sz. János megkereszteli Krisztust.

Lakánei Louisa:
A hímes Tojás

A hímes tojás eredete a régmúlta utal vissza, hiszen a népvándorláskori avar sirokban is találtak festett tojásokat. Jelentőségét sokan magyarázták. Egy mese szerint Nagy Sándor születése napján anyja tyukjai alatt piros tojásokat találtak s ennek emléke a piros tojás. Régi története van a husvéti tojásnak a kínaiaknál is. Ők ünnepet ültek a természet éledésének örömeire s mivel éppen a természetes melegért hálálkodtak, azon a három napon tilos volt a tüzugyújtás. Így hát három napig nem főzhettek, ezért a főtt tojást előre elkészítették. Ez szolgált eledeül az ünnep napjain. A legvalószínűbb azonban, hogy a mi husvéti piros tojásunk a régi keresztények böjti szokásaival függ össze. Szigorú nagyböjt idején ugyanis tojást sem volt szabad enni. A böjt végén pirosra festették a becses eledelet. Az idők során a husvéti tojásfestés a népi díszítőművészet egyik ágává nőtte ki magát. Díszítése tájanként változó. Hol geometriai, hol pedig virágmintát találunk rajta. A díszítőművészet ezen ága tele van hiedelemmel, szokásokkal. A természetesség szimbóluma, de a megújulást, a feltámadást is kapcsolatba hozzák vele. Az újabb kutatások szerint a tojásokra írt motívumok óvó, védő, bajelhárító értékű jelképek./pl. a tojásra festett gereblye betegséget és gonoszt űző jelkép/ Tájanként más volt a piros tojás ajándékozása is. Husvétkor a locsolóknak csak kevés helyen adták. Inkább szülők, nagyszülők, kereszt-szülők ajándékozták a gyerekeknek. A husvétot követő fehérvasárnapon/mátkázó vasárnapon/ e jelképes aján-

dékkal fogadták mátkájukká, vagyis barátnőjükké egymást a fiatal lányok. Az ilyen piros tojással kötött barátság a rokoni köteléknél is erősebb volt. A tojás színének is volt jelentése. Egyes tájakon locsolóskor adták a szeretet, vagy a szerelem jelképét hordozó piros tojást, ám az a legény, aki sárgára festett tojást kapott, az tudta, hogy annál a lányos háznál nem szívesen látott vendég. A tojásdíszítés legelterjedtebb módja a batik technika. Az írókéval gicával felvitt viasz szolgált a tojás mintájaként. A megmintázott tojást festékbe tették, de a viasz alatt a tojás fehér maradt, ez adta a mintázatot. Máskor a festett felületre egyes számszámmal rákarcolták a mintát.

A tojás patkolásával kevesebben foglalkoznak, mint a hímzéssel, mert ez nagy türelmet és hozzáértést igényel. A festőszereket régen házilag állították elő.

Piros színt nyertek: hagymahéj főzetéből, vízben oldott fuxiából, szulfüszén fölötti megpörzsöléséből, timsó hozzáadásával. Zöld színt nyertek: bürök-ből, szeszen oldott fuxiából.

Sárga színt nyertek: Szent János napja előtt szedett vadalmahéjból, szárított szulfüsből, zöld dióhéjból, cserfahéjból, sáfrányból, égerfahéjból és bingolyó főzetének kékkövel való keverékéből.

A hímes tojás festése ma is eleven szokás. Husvét táján a virágüzletek kirakataiban díszlik igen változatos mintázattal.

E nap derültével jó reggelt kívánok
Husvét másodnapját köszönteni járok.
Melyen ősi szokás szerint virágokat
Vizzel felüditik a hervadozókat.
Én is Bethlehemből hozva ezen vizet,
Virágjokat öntai kérek engedelmet.

/Árapatak/

Egy nyulacskát beszélasztek,
Ha nem bánánk megöntözném
/Kézdi-járás/

Rigmust mondok
Tojást várok;
Ha nem adnák
Odébb állok

/Czofalva/

Hire futamodék egész vármegyére,
Hogy szükségtek legyen, egy kertészlegényre.
Ritkán volt szerencsém házatokhoz jönni,
De most elindultam plántákat öntözni.
Ezt a plántát itten, az Isten éltesse,
Az ő szerencsáját az Egig emelje,
Egy firiss legénynek az ölébe tegye.

/Kovászna/

Székelyföldi hímes tojások

Székelyföldi hímes tojások

Minek nevezzelek?

május 2.: ZSIGMOND

A német Szigfrid név magyar megfelelője. Jelentése: "győzelmes védő". A Szigfrid név ugyanis a "Sieg" német szóból ered, amelynek jelentése: "győzelem".

május 4.: MÓNIKA

A név latin eredetű, a "monens" szóból származik, melynek jelentése: "figyelmeztető, tanító". De az is lehetséges, hogy pun származású név, amelynek jelentése: "istennő".

május 7.: GIZELLA

Germán eredetű név, eredeti alakja: Geisel, jelentése: "női tusz, női kezecse", illetve olyan nemesi származású leány, aki idegen udvarban nevelkedik. I. István királyunk bajor származású felesége viselte ezt a nevet.

május 24.: ESZTER

Perzsa eredetű név, eredeti alakja: Isthár, jelentése: "csillag", illetve: "bájos, fiatal leány". A héber nyelvben már "Eszter"-ként szerepel és ott "mirtusz"-t jelent. A fehér virágú mirtusz azókorban a tisztaság, a fiataltság jelképe volt, ezért szoktak a menyasszonyok, vőlegények is mirtuszkoszorút, illetve mirtuszágat viselni az esküvőn, még napjainkban is. A Biblia szerint Ahasver perzsa király zsidó felesége, Eszter menti meg a zsidóságot a gonosz kegyenc, Hámán kezétől.

Junius 1.: TÜNDE

Vörösmarty Mihály költői szépségű mesejátékában, a Csongor és Tündé-ben találkoznak először ezzel a női névvel, amelyet a "tündér" szóból alkotott a művész.

A "tündér" szó a magyar nyelvben csak a XIX. sz. óta jelent "bájos, fiatal lánykát". Ezt megelőzően "bübájos, alakoskodó" jelentése is volt./

junius 6.: NORBERT
junius 7.: RÓBERT

Mindkét szó a germán hitvilágban leli magyarázatát: Prechta istennő nevéből keletkezett, aki a téli napfordulónak, a fény születésének istennője. Innen van az angol nyelvben a "bright"/ejtsd: brájt/ szó, amely csillogást, fényt jelent. A NORBERT és RÓBERT név második eleme lett ez a szó. Tehát a két név jelentése: "fény", a NORBERT-é: "északi v. sarki fény". Nem véletlen, hogy tőlünk északra ezekben a napokban vannak a "fehér éjszakák, hisz ekkor a legerősebb a sarki fény.

junius 10.: MARGIT

A Margaréta női név rövidülése. Ókori babilóniai név, babilon nyelven "mar galiliti" azt jelenti: "a tenger virága", vagyis "gyöngy, igazgyöngy".

junius 27.: LÁSZLÓ

Szláv eredetű név, eredeti formája: Vladisláv, jelentése: "hatalom és dicsőség". Legjelesebb viselője Szent László királyunk, aki talán legnépszerűbb az Árpád-ház magyar szentjei között. Édesanyja lengyel léven, valószínűleg ő adta fiának ezt a nevet.

Junius 29.: Péter-Pál

A Biblia szerint az egyik tanítvány, Simon-Jónás kapta ezt a nevet Jézustól, aki Simon-Jónás helyett Simon-Kéfásnak nevezte el a tanítványt, mert a "Kéfás" szó arámi nyelven "sziklát" jelent és Krisztus ennek a tanítványnak a sziklaszilárd hitére építette az egyházat. Mikor görögre fordították a Bibliát, a "szikla" szó görög megfelelője került a névbe: "Petrosz". Károli Gáspár így fordítja magyarra: "Te Péter, vagy és ezen a kőszálon építem fel az én Anyaszentegyházamat".

junius 30.: PÁL

Bár az igazi Pál-nap januárban van, úgy érezzük, nem ildomos elhagyni a Péter név mellől. A név a latin Paulusból származik és azt jelenti: "kicsi, alacsony termetű". De ha

a név legjelesebb viselőjére gondolunk, Pál apostolra - inkább az "óriás" jut eszünkbe. Nevezetes nap Péter-Pál, hagyományosan e napon kezdődik a legjelentősebb mezőgazdasági munka, az aratás.

-emzé-

Értelem: szegény

Mivel a névnap a katolikus naptárban ama szent emlékének szentelt nap, akinek nevét valaki viseli, ünneplése csupán a kereszténység elterjedése után fejlődött ki.

Eleinte kifejezetten vallási ünnep volt. Nem önmagát, hanem magát a szentet ünnepelte, ki nevét a kereszttségben megkapta. Később már ünnepelni kezdték a barátai a név viselőjét is a szentje napján. De a névnap szó csak a nyelvújítás korában született. Addig szentje napjának nevezték eme ünnepet, s mint a régi magyar mulatságok avatott tollú tudosa, Bogdán István írja, a névnapra járó süteményt, a bélest is az éppen soros védőszenről nevezték el. Kanizsai Orsika például Tamás-bélest küldött férjeurának, Nádasdy Tamásnak Tamás napjára, s hozzá jóféle itókat, hogy megadja hiveinek a Tamás-poharát.

A koccintás, amelyet régezt szintén a szent neve fémjelezett, bizony, kezdettől fogva hozzátartozott a névnap ünnepléséhez, amelyre az úgynevezett névestén, azaz a napot megelőző estén került sor. Az italt mindig maga az ünnepelt adta. Rákóczi György teszem azt 1636 áprilisában egy egész várost vendégül látott Szent György-poharára.

A protestánsok ugyan nem tisztelték a szenteket, de ki-ki szentje napját, azaz névnapját ők is becsülettel megünnepelték, noha egyre többen intettek ívástat terén mértékletességre. „De sok lelket vitt pokolra a pohár a hosszú ünnepi köszöntők miatt - prédikálták. - Minek a széles kedv, ha csak az ördögöt szolgálja?"

Nos, a köszöntők valóban hosszúak voltak. Zrinyi Ilonának például huszonhárom versszakos köszöntőt mondott a szentje napján 1686-ban két gyermeke, az akkor kilenc esztendő Ferenc és a tizenhárom esztendő Júlianna, Munkács várában. Ez még komoly köszöntő volt, úgy írták, maga Pallasz Athéne sugallta, idővel azonban a versek rövidültek és tréfásabbak lettek, mint ez a rigmus:

Szakadjon rád az ég / Urának áldása! / Atkozott kutya légy / Orrod ne bántsa. / Akasszanak fel a neved napján / Padlásodra hús rőf kolbászt. / S temessenek el e napon Minden bajt, mi érhet.

Manna
 Terencsik István:

Belegység és fájdalom nélküli élet

/folytatás/

Táplálékaink jelenlegi káros készítési módjai

A nép-, illetve tömegétkeztetés találmánya lényegében azonos az ipari szerveződéssel. A manufaktúrák, a gyárak folyamatos (tehát gazdaságosabb) működtetése megkívánta, hogy a dolgozók egyéni elfoglaltságai minimálisra csökkenjenek. Meg kellett oldani a nagy tömegben, az egy helyen történő étkeztetést. Ez természetesen nagymértékben csökkentette a választékot, tovább már nem tette lehetővé sem az életkorral sem a temperamentummal járó más és más igények, sem a belső fiziológiai viszonyok figyelembevételét. Az iparosodás magával hozta a városok fejlődését, a népesség koncentrációját, ami további iparágak, pl. az élelmiszeripar kialakulását követelte. Ebből a körből – melyben nem az egészség, a természetes igények kielégítése az elsődleges szempont, hanem a haszonelvűség – ma már nem tud egykönnyen szabadulni az emberiség.

Az élelmiszerek begyűjtésével, az elosztással, az értékesítéssel járó gondok s az ebből (különösen a romlékony tápanyagokból) adódó fertőzések, betegségek vezettek el a tartós hőkezeléssel történő fertőtlenítés, illetve a részleges sterilizálás gondolatához.

A pasztörizálás azonban, látszólagos előnyei ellenére, igen káros eljárás, mert az élelmiszerek hevítése (70–80°C-ra) a baktériumok elpusztítását célozza ugyan, de ezáltal az élelmiszer *elértéktelenedik*, sőt károsá válik az egészségre, mert létfontosságú életanyagai (az enzimek, melyek a formaképző kozmikus információk hordozói) 55°C felett elbomlanak.

Ezt a megállapítást alátámasztja egy érdekes kísérlet, amelyet az Oxfordban kiadott „Mind and Matter” című folyóirat 1958 júniusi számában közölt.

Skóciában egy mezőgazdasági iskolában kísérletet végeztek pasztörizált és nyers tejgel. Nyolc újszülött borjú az első naptól kezdve pasztörizált tejet kapott, a másik nyolc nyers tejet. Az első csoportból kettő már egy hónap múlva kimúlt, egy további szintén „megtakarította” a kísérleti időt.

A negyedik két nappal a kísérleti idő után pusztult el, míg a többi nyers tejgel még sikerült megmenteni. A második csoport borjai, amelyek nem „elfuserált” tejet kaptak, mind kitérő egészségre örvendtek.

Másutt macskákkal kísérleteztek ugyanígy. A pasztörizált tejgel tápláltak közül már az első generációban vetélések következtek be. Az így táplált állatok természete is erősen megváltozott: veszélyessé váltak, karmoltak, haraptak, 53%-uknak fejletlen volt a pajzsmirigye; a harmadik generációban az állatok szinte mind degeneráltak voltak (Der Gesundheitsbrief, 1972/2).

A pasztörizálás egyetlen előnye pl. a tej esetében az, hogy hosszabb ideig lehet tárolni és szállítani anélkül, hogy megsavanyodnék. Ez csak az ipar számára előnyös. A fogyasztó viszont károsodik, mert a tej tápértékének legjelentősebb részeit elveszíti.

Milyen a mai gyermektáplálás?

A mai magyar családokban az egészséges táplálkozás híján a gyermekek minden betegsége hajlamosak, az óvodák és bölcsődék, de az iskolák is elnéptelenednek a torokfájós, köhögő, lázas gyermekek gyakori hiányzása miatt.

Vizsgáljuk meg, mit kapnak táplálkozás címén, mi „szolgálja” – úgy mond – az egészségüket?

Kapják az egészségükre ártalmas, agyonfőzött, cukrozott csemegetápszert, a forrált tejből készült cukrozott, édes kakaót, a csak polimer cukrot (keményítőt) tartalmazó fehér kenyeret, kiflit, zsömlét, az édes süteményeket és a legnagyobb károkat okozó cukros italokat, cukros befitteket, lekvárokat, kompótokat, gyümölcsleveket, kólát és társait. Az elsoroltak következtében jelentősen nő a fiatalok alkoholumorbiditása, mert az emésztőrendszeren belüli erjedés következtében létrejött alkohol korán hozzászoktatja gyermekeinket a kábítószerhez. Kapják a húskészítményeket, ame-

lyeket az újabb táplálkozástudományi „eredmények” szójakészítményekkel egészítenek ki, elősegítve ezzel a fehérjetúltáplálás következtében beálló fehérjemérgezést. Kapják a szójával kevert hulladékhúsokat (virslit, parizer, felvágottak), s nem értjük, miért vérszegények gyermekeink.

Nem lelik fel a már száz éve ismert összefüggéseket.

Az iskolákban, óvodákban és otthon egyaránt ezt kapják gyermekeink a tápláló és természetes nyers gyümölcsök fogyasztása helyett. A természetes táplálékok időben történő begyűjtésére, helyes tárolására, elosztására nem jut munkáskéz, szállító jármű, mert az a cukros levek és sörök ide-oda szállíttatására szolgál, s mert ezek a műveletek az ipar számára nem hoznak elegendő profitot.

Sajnos a szülők is hibásak ebben, mert a káros tápszereket szinte kikényszerítik. Nem tudják, nem ismerik ők sem a természet törvényeit, a napi propaganda és reklámok hatásai alatt állnak, amikor a sok húst, édességet adják gyermekeiknek, s csodálkoznak azok erőtlenségén, testi és szellemi gyengeségén.

„Sok fiatal feleség, és szerető szülő van, aki csupa szeretetből csak a legfinomabb falatokat tálalja férjének, gyermekének. Aztán váratlanul jön a hír, hogy ez vagy az az ismerős, barát fiatalon – 30–40–50 évesen – rákban, szívinfarktuszban vagy más civilizációs betegségben meghalt, annak ellenére, hogy fél vagyont költöttek orvosokra.

Ezek az asszonyok jót akartak férjüknek, gyermeküknek, de pusztán tudatlanságból, és minden rossz szándék nélkül, konyhaművészetükkkel, a természeti törvények megsértésével, férjüket, gyermeküket, hozzátartozóikat túl korai halálra ítélték. Ennél nagyobb tragédiát alig lehet elgondolni, hiszen mindent feláldoztak a gyógyulásért, amely azonban elmaradt. Ehelyett szeretteiknek a kínokat és fájdalmakat kellett kiállniuk, és következett a hozzátartozók szenvedése, amikor minden véget ért.”

ERNST GÜNTER

A jó napokban kellett volna az egészség irodalmát tanulmányozniuk, de erre sajnos akkor nem volt idejük, esetleg alkalmuk és lehetőségük sem.

Jó tudomásul vennünk, hogy nem csak a polgári életben, a büntető perekben érvényes az az igazság, hogy a törvény nem tudása nem mentesít a felelősség alól, hanem a természeti törvények esetében is. A természeti törvényszegésekért súlyosan kell fizetni betegségekkel, az élet megrövidítésével, és már piciny korban, gyermekeink agyába vézni, bár ők még többnyire ösztönösen érzik ezeket addig, amíg el nem rontja őket a hibásan értelmezett szülői szeretet.

Sok-sok ember életét lehetne megmenteni, egészségét visszaadni, ha elhinnék, és már gyermekkortól kezdve kipróbálnák egy csodakúra, a természetes táplálkozás, a MAZDAZANAN, a vegetárizmus, a bicsérdizmus igazságait, és megpróbálnák elfogadni az évezredek óta hirdetett és sokak által bizonyított természettörvényeket, melyeket Zoroaszter, Jézus, dr. Hanish, Bicsérdi Béla és más felvilágosult elmék tanításai magukban foglalnak. Amíg ez a legszélesebb rétegekben elismerésre nem talál, addig nem lehet döntő eredményekre, egészséges társadalomra számítani, amire ma igen nagy szükségünk volna.

A jelenlegi hivatalos táplálkozástudomány az ipar „eredményeit” próbálja felhasználni, segítséget nyújtva a hibás, hiányos tápanyagok eladásához.

A természetes táplálkozás lehetőségeit ismerőknek igazuk tudatában elő kell segíteniük, hogy az ipar a helyes irányba fejlődjék. Rég ismert törvény, hogy összefogásban az erő. Koncentráljuk gondolatainkat, s alapjaiban változtatjuk meg a világot!

/folytatjuk/

Ránky Edit - Gintner Zénó:

Naturkonyha magyaros és keleti izekkel

Zabpehelyleves

Hozzávalók (4 főre): 25 dkg leveszöldség, 8 dkg zabpehely, tengeri só, szerencsendió, 1 l/4l víz, zöldségleves-kocka vagy erőlevesfűszer-keverék, petrezselyemzöld, 2-3 evőkanál hidegen sajtolt olaj (kukola, napraforgó, szója).

A finomra vágott zöldségeket, a zabpelyhet a fűszerekkel fel tesszük főni. 10 percig közepes lángon főzzük, majd kislángon, míg puha nem lesz a zöldség. A kész levesbe utólag adjuk a hidegen sajtolt olajat (mert annak előnyös hatása jobban érvényesül szervezetünkben). Tálaláskor frissen vágott petrezselyemzölddel szórjuk meg a tetejét.

A zabpelyhet szárazon vagy vajon/olajon is meg lehet piritani, így íze még finomabb lesz.

Nemesszója-fasírozott

Hozzávalók (4 főre - 8 db fasírozott): 8 dkg nemesszójadara, 6 dkg főtt barnarizs, 1 dkg szezámsó, 1 teáskanál piros paprika, 1 evőkanál nemesszója olaj, 1 teáskanál borsikafű, 1 teáskanál majoránna, 6 dkg vöröshagyma, kockára vágva, 1 gerezd fokhagyma, áttörve, tengeri só, 2 tojás, olaj a kisütéshez.

A szójadarát forró vízzel vagy zöldséglével leöntjük, hogy az ellepje. Hagyjuk megduzzadni. A barnarizsnek nagyon puhának és ragacsosnak kell lennie; a főzést követően még melegen kell krumplinyomóval vagy

Napraforgómagos spenótsaláta

Hozzávalók (4 főre): 2 csipet tengeri só, 1 tk méz, 2 tk citromlé, 1 csipet gyömbérpor, 1 ek darált napraforgómag, 1-1,5 dl tejszín, 25 dkg sárgarépa, 2 alma, 2 ek citromlé, 15 dkg spenót, 1 ek piritott napraforgómag.

A sót, a mézet, a citromlevet, gyömbért, darált napraforgót keverjük össze. A tejszínt verjük fel, adjuk hozzá az előbbieket. A sárgarépát jól megmossuk, zöldjét felaprítjuk, a réparészt nagylukú reszelőn lereszeljük. Az almát a répára reszeljük, citromlével meglocsoljuk. A spenótot felvágjuk és a salátához adjuk. A teljszínes öntetet a zöldségekhez keverjük, tetejét piritott napraforgómaggal szórjuk meg.

A vérezel való gyógyítás

Sebastian Kneipp /1821-1897/ a vizgyógyászat nagy egyénisége, aki sok beteg embert tudott meggyógyítani, a múlt század második felében azt vallotta: "A legegyszerűbb eszközök a leghatásosabbak!" Kneipp katolikus lelkészi hivatását egészítette ki a természetgyógyászati tevékenységgel, abban a korban, amikor az orvostudományban már eluralkodni látszottak a kémiai szerek és a műtéti eljárások.

Szorgalma, tehetsége segítette abban, hogy világhírű vizgyógyintézetet alapítson a németországi Würsishofenben. A vizkurán kívül alkalmazott még diétát, lég-és napkurát, gyógynövényeket, a természetes életmód mellett. Még életében felfigyeltek ezekre az eljárásokra az elhivatott orvosok és gyógyító munkájuk során vele együttműködve alkalmazták. Halála után pe-

Tassilo-kehely (Krems)

dig sokan követték módszerét. A Kneipp-kúra lényege: nem a tüneteket kezelte, hanem a betegség kórokozóját semmisítette meg és az egész embert, a beteget gyógyította, nemcsak a betegséget. Mint dr. Abbert Schalle, aki "A vizgyógyászat ABC-je" című művében foglalta össze tevékenységét. Fontos feladat a betegség megelőzése, a

A Patika

Régi óhaj teljesült, amikor elkészült községünkben a PATIKA.

A PATIKA az üllői gyógyszer-tár fiókegységeként fog működni, Takács János vezetésével.

Emberi használatra alkalmas gyógyszerek, más, gyógyszernek nem minősülő termékek /gyógynövények, gyógykozmetikumok, csecsemők ellátásához szükséges eszközök/, valamint állati gyógyszerek kerülnek forgalmazásra.

A keverékeket, labdacsokat, kenőcsöket, porokat Üllőn állítják össze, utána onnan szállítják ki a PATIKÁBA.

Az önkormányzat az építkezéshez mintegy 106.000.- Ft-ot költött anyagra, a kivitelezés teljes egészében társadalmi munkában készült el, amelynek értéke mintegy 35.000.- Ft-ot tesz ki. Az önkormányzat ezúton fejezi ki köszönetét az önzetlen segítőknek.

Az Erdei Építőipari GMK /Üllő/ dolgo volt az ajtó helyének kivágása, beépítése, a belső fal vakolása, a padló lapozása, az utcai front rendbetétele.

A PATIKA nyitvatartása alkalmazkodik a házi orvos rendelési idejéhez: hétfőn 18-20 óráig, kedden, szerdán, csütörtökön 12-14 óráig várja a gyógyulandókat.

A PATIKA ELSŐ NYITÁSI NAPJA: 1992. május 18., hétfő.

szervezet ellenállóképességének növelése a kórokozókkal szemben.

Kneipp mindig is azt vallotta, hogy gyógy módját az orvosokkal megbeszélve, közösen kialakított vélemény alapján használják. /folytatjuk/

Berkes József

Dr. O. L. S. Hanyish:

Egészségi ügyei

Szertelmeik

/Folytatás, 2./

Mi szenvedők, szerencsétlenek, boldogtalanok, s betegek vagyunk, s azt még elbeszéljük másoknak, akik hasonló helyzetben vannak. Pedig két boldogtalan helyzet nem teremti boldogságot. Két betegségi állapot nem nyújt egészséget, két szegény nem hoz létre gazdagságot. Nekem először tudatában kell lennem annak, miszerint az egészség, a kellemesség, a jó, a tökéletesség az én birodalmamban van, én bennem van jelen s nekem csak az odavezető utra kell térnem. Pontosan úgy, ahogyan ehhez a gondolathoz hozzáilleszke-dem, annak magamat megadom, sem jobbra, sem balra, még kevésbé hátra nem nézek, akkor lesz meg nekem az út: ha ezt a magam részé-re nem nézek gondolon, akkor az út meg is lesz. Ha azonban lépésről-lépésre egyes részletek-kell megismerkedem, akkor nem létezik annál semmi nehézség, semmi olyan, ami az én erő-imet meghaladná, vagy lépteimnek legyőzhetetlen akadályt képezne, még ha az távolról is tűnne fel.

Mihelyt felismerjük a lényünk nagyságát, akkor már szabadon működhetünk, s a helyes választást is megtaláljuk, s az eredmény kísér minket az életutunkon. Ha aztán mindegyikünk a saját talentumait, képességeit, adottsága-it felismeri és elismeri, azokat értékesíti vagy megvalósítja, tehát képessé válik arra, hogy az összes benső gazdagságát ésszerűen és hasznosan kezelje és értékesítse, csak akkor szabad nekünk együttesen csoportosulni és kooperálni, vagyis közösen egymással egy magasabb cél érdekében működni.

Ha azonban csak az egyik mutat föl tökéletes munkaerőt, a másik pedig egy kész vándorló kórház, akkor ez nem teremt eredményt, eredményes munkaközösséget. Pedig az emberi társadalom igényeli - szükségeli minden egyes tagjának a felelősségteljes együttműködését, ha az /a társadalom/ az ő hivatásának, vagyis hogy az örök fejlődési tervét elősegítse, eleget akar tenni.

Hadd támadjon - merüljön föl bennünk mindinkább az egészség - gondolat, hogy azáltal végül a tökéletesség a teljes szabadságot meghozza ebben az életben! Ugy legyen! Ámen!

Az egészség az az alap, melyen az ember gyarapodik. Ha ő az egészségét nélkülözi, akkor sok nehézséggel találkozik a mindennapi életben. Ha pedig éppenséggel szerencsés, boldog akar lenni, akkor hamarosan belátja, miszerint ez neki egészség nélkül nem sikerül. Bizonyos az, hogy a legtöbb ember törekszik az egészség elnyerésére, s egy kis rész pedig a boldogságra, azonban legtöbbször célt tévesztenek. Mégis legalábbis egy kísérletet kell nekünk tennünk, hogy egészségesek legyünk, és boldogsághoz jussunk. Ennél az a fő dolog, hogy mi a helyes kiindulási pontot megszerezzük - amennyiben mi saját magunkból indulunk ki. Akkor minden kísérlet és kutatás mind nagyobb önismeretre juttat minket, s végül fölismerjük azt, hogy a betegség és szerencsétlenség boldogtalanság végső oka a téves gondolkodásban rejlik. Ha én nem jutok el erre a belátásra, akkor az én kísérletezésem, próbálkozásaim, hogy egészséges és boldog legyek, véletlenül a helyes utra terelhetnek engem, s én aközben jó állapotban lehetek, azonban egészen váratlanul egy újabb szenvedés merülhet fel, vagy a régi baj kiujujva és még rosszabbul tér vissza, úgy hogy a helyzet egy körhintához hasonlít, amelyen az ember hol fönt, hol lent van, de zöldágra nem vergődik. Talán részünkről eddig még nem volt itt az ideje annak, hogy tartós egészségnek örvendjünk; különben mi mégis csak ismét felültünk volna a magas paripára. Talán az számunkra szükséges volt, hogy az összes kedvezőtlen körülménnyel szembenézzünk s úgy a tapasztalatokból tanuljunk. Ugyanis még mindig a betegség, vagy szerencsétlenség, avagy az "inség" volt az, amely az embert megtanította imádkozni, avagy megindította arra, hogy józanabb és meggondoltabb legyen, vagy hogy az ő szellemi képességeit használatba vegye, s tapasztalataival és megfigyeléseivel nagyobb hasznot, eredményt érjen el. Egészségesnek lenni, az az emberre nézve nem valami nagy hőstett, vagy egy különösebb vívmány, hanem csak annak a bizonyítéka, hogy az ő teste lényegileg természetes állapotban található. Mert már az állat egészséges s az ember pedig egy magasabb fokozatot ábrázol, mely az előtte valókon - megelőzőkön épül föl. Nekünk tehát birtokolnunk kell az egészséget, ha előrehaladást akarunk elérni és be kell vallanunk, hogy az: emberi kötelesség egészségesnek lenni. Azonban a legtöbb ember alá ássa a saját egészségét a természetes életmódjával. Mások pedig mindjárt az életük hajnalán rossz kezdettel indultak el s gyöngé egészséget hoztak magukkal. De, hogy így, vagy amúgy, senkinél sem áll fönn az a kényszer, hogy beteg legyen és az is maradjon, mivel az egészség az embernek veleszületett joga és a boldogság az ő elhivatottsága.

/folytatjuk/

MAGYAR ADORJÁN

A TÖRTÉNELEMHAMISÍTÁSOK
EGYIK LEGNAGYOBBIKÁRÓL

Manapság általános hiedelem, hogy a magyarok Ázsiából jöttek és hogy körülbelül 1000 évvel ezelőtt nomádokként vándoroltak Európába.

Ezt iskoláinkban is így tanítják. Ami azonban csak újabb kitalálás, amiről egyetlen régi feljegyzés sem tud semmit. Alapítója pedig, természetesen nem-magyar, vagyis Wamberger Hermann író és keleti utazó volt.

Miután azonban, ez elmélet Ferenc József császár politikájának igen megfelelő volt, Wamberger nem csupán Bécsbe rendeltetett, hanem igen kedves vendégként, császári ebédhez is meg lett híva. Ami nem is történt hiába, mivel — holott ő ezelőtt inkább azon a véleményen volt, hogy Magyarország őslakossága finnugor fajú volt, de Árpád honfoglalói törökök voltak — bécsi tartózkodása után már másképen írt, vagyis mindinkább úgy, hogy a magyarság lényegét az Árpáddal bejöttek képezték, akikhez már ezelőtt csatlakozott valami kevés finnugor elem. Valamint hangoztatta, hogy a magyarság «par excellence keveréknép» és hogy «a mai magyarság vérében az ősmagyarságénak már egy csöppje sincsen». Amivel szemben embertanilag kimutatható, hogy a magyarság ma is 98 %-ban egyöntetű faj; valamint nyelvészetileg is, hogy nyelve szintén egyöntetű európai ősnyelv, amelybe csak a kereszténység fölvetelével, majd az osztrák uralom alá kerülés után keveredett kevés, de fölösleges, ki is küszöbölhető idegen elem.

Ámde Wamberger Bécsből nem csupán a legnagyobb dicséretekben részesült, hanem a császár magyar nemeséget is adományozott neki, miután ő a magyarosan hangzó Vámbéry Ármin nevét vette föl.

Utóbb a császár titkos parancsai folytán — amelyeket a császár által kinevezett (többnyire magyarországi betelepített német) közoktatási miniszterek mindig készségesen teljesítettek — ezen elméletet a volt osztrák-magyar birodalom egész területe minden iskolájában tanították, a sajtóban is terjesztették, annak ellenére, hogy a komolyabb magyar tudósok ez elméletet sohasem fogadták el. Csakhogy Wamberger a maga elméletéről több könyvet írt, amelyek a császár és a «magyar»-nak nevezett, de a valóságban osztrák fiók-kormány által pártfogolva, lettek terjesztve, más nyelvekre lefordítva, amely könyvekben a magyarság ázsiai, sátoros eredetű, de eredeti jellegét már elveszített keveréknépként tüntetve föl, a magyarság és a történelmi igazság legnagyobb kárára. Így terjedett ez elmélet el, mesterséges úton, annak dacára is, hogy a komoly tudományban ismeretes, miszerint a magyar nyelv a finnugor nyelvcsaládhoz tartozik, hogy a magyar nép fajilag is e népek rokona és hogy az egész magyarság Európa egyik legjellegzetesebben szorgalmas földművelő népe.

Mi több, a németek utóbb már azzal sem elégedtek meg, hogy a magyarság török nomád eredetű legyen, hanem még iskolakönyveikben is azt kezdék tanítani, hogy a magyarság mongol eredetű. Amely egész elmélet ily nagy fölkarolása és terjesztése pedig azért történt, mert az osztrák császári hatalom ebben a magyarság kirtását célzó politikájának legjobb megokolhatását látta.

Hogy viszont a magyarság ázsiai eredetéről egyetlen történelmi nyom, vagy följegyzés sincsen, ezt egyszerűen agyonhallgatták. A vége az lett, hogy idővel a magyar-

ságnak a nyelvészetben és embertanban nem járatos része — vagyis nagy többsége — is e tévtant elfogadta, mivel minden oldalról ezt hallotta, iskola, sajtó útján is terjesztve, sokszor még tetszetős, romantikus színben is fölűntetve.

A tényállás azonban az, hogy a magyarság, ugyanúgy, mint a finnek, észtek és baszkok, Európa árjaelőtti lakosságának fönmaradott része, ami történelmi, nyelvi, néprajzi és embertani adatokkal pontosan kimutatható. A magyarság tehát eredeti őshelyén, a nehezen járható hegységek által körülzárt, tehát jól védett Kárpát-Medencében, mindennemű viszontagság és későbbi betelepítések ellenére is mindmáig fönmaradott.

Hogy a magyar nyelv szókince is az európai nyelvekkel közelebbi rokonságban van, mint a törökkel, ez is arra használtatott föl, hogy a magyar nyelv «keveréknyelv»-nek legyen fölűntetve, amelynek úgyszólván minden szava innen-onnan tevődött össze. Holott igen könnyen kimutatható egyrészt az, hogy a magyar nyelv szavai egymással a legokszzerűbb (leglogikusabb) összefüggésben vannak — ami keveréknyelvben lehetetlen, mivel heterogén elemek között összefüggés nincs — másrészt az is, hogy ahol a magyar szó valamely árja szóra hasonlít, ott az illető szónak kimutathatólag mindig ősalakja él a magyarban, elváltozott alakjai, származékai találhatóak másutt. E rövid cikkben ezt kimutató táblázatokat nem hozhatok, de elég is itt néhány példát fölhoznom:

Magyar: KŐ, régi magyar: KA, KE, KÜ,
mai magyar tájszólásos: KÜ

Magyar: KEMÉNY

Szláv: KAMEN = kő

Nos, igen régi őszavak mindig egytagúak.

A magyar KŐ, KA, KE, KÜ nem csupán egytagú, de csak két hangból álló. Az őseber számára a kő főtulajdonsága: KEMÉNYSÉGE volt, ami egyébként teljesen helyes is, mivel a legkeményebb, amit ismerünk, a gyémánt is KŐ. Ezért képezte a magyar ősnyelv a KŐ nevéből KEMÉNY szavunkat. Kétségtelen tehát, hogy a szláv kamen = kő szó, mivel már kéttagú és öt hangból álló szó, ezért csak későbbi fejlemény, illetve a KEMÉNY szó származéka lehet. Ezenkívül a magyar kő és kemény szó között okszerű hangzás- és jelentésbeli összefüggés van, holott a szláv kamen = kő és tvrdo = kemény szavak között a hangzásbeli összefüggés hiányzik, ami szerint tehát a két szó nem egymásból fejlődött, mint a magyarban. Ősnyelvünkben a szavak egymással hangtanilag is összefüggenek, keveréknyelvekben ellenben nem, mert ezekben a szavak véletlen folytán kerülnek egymás mellé, nem származnak egymásból.

A magyar VÍZ, finn vete, szláv voda, német Wasser = víz szavak egymás hangtani rokonai (V-Z, V-T, V-D, V-SZ), ámde itt is azt látjuk, hogy a magyar szó még egytagú, mind a többi pedig kéttagú, négy, avagy öt hangból álló, amiértis utóbbiak későbbi fejlemények kell legyenek.

Ezzel szemben a török nyelvekben úgy a víz, mint a kő neve egészen más alakú: suz és tas = víz és kő. Ha tehát a magyarok Ázsiából jöttek, miképpen lehetséges, hogy a vizet, követ nem úgy nevezik, mint a törökök, hanem az európaiakhoz hasonlóan?

Avagy ama «nomád» magyarok Ázsiában sem vizet, sem követ nem ismertek, ezeket csak itt, Európában ismerték meg és az egyik nevét a németektől, a másikat a szlávoktól vették át??

Avagy talán az európaiak nem ismertek-e még vizet és követ és ezek nevét a nomádokként érkező magyaroktól vették át??

Nem képtelenség-e az ilyesmi??

Az! — de elhallgatható!

Aminthogy el is hallgattatik!!

Pedig minden nyelvész előtt ismeretes dolog, hogy műveletlen nép, ha valamit más, műveltebb néptől átvett, annak egyúttal nevét is átvette.

Mi tehát a fönti dolog elhallgatott megfajtése?

Az, hogy mind e szavak Európa őskorából származnak

és az, hogy a magyarság európai ősnép lévén, épen náluk a víz és a kő még egytagú neve maradt fenn. Mindenestre ez így teljesen okszerű, egyszerű következtetés, de természetesen elhallgatható.

Továbbá műveltségi szó csak természeti őszóból származhat, sohasem megfordítva. Például: a víz természeti szó. *Vízvezetékek* műveltségi szó. Lehetséges-e állítanunk, hogy a víz szó a vízvezetékek szóból származhatott volna? Ép ésszel nem bizonyára. És mégis, hogy a császári, wambergi elméletet megmentsék, még ilyet is állítottak! Birtokomban egy «tudományos» cikk, amely pontosan ugyanilyet állít, vagyis a magyar HÁRTYA szót a latin *charta* = papiros szóból származtatja. Pedig a magyar hártya szó vékony, bőrszerű valamit jelent, de emellett még specializálatlan természeti szó, mert jelenthet úgy állati, mint növényi, valamint mesterségesen előállított hárttyát, mint például filmet is. Rokona a magyar KÉREG szó, amely szintén bőrszerű, de vastagabb dolgot jelent. Viszont kétségtelen, hogy a magyar hártya és a latin *charta* szó egymásnak úgy hangtani, mint jelentésbeli rokona is. Ámde a magyar hártya szónak a kéreg szó is közvetlen rokona (H-R, K-R). Sokan gondolkodtak már azon, miért nevezik Erdélyben a fából készülő vízes-korsót KÁRTYA néven. Pedig ez igen világos: azért mert régi nyelvünkben a KÁRTYA szavunknak KÉREG értelme volt és mert az ilyen korsó régen fakéregből készült, ugyanúgy, mint a KÁSZÚ, amely fakéregből ma is készülő edény. De hogy hártya szavunk nyelvünk ősrégi saját szava, ezt nemcsak az bizonyítja, hogy nyelvünkben számos hangtani és jelentésbeli rokona van — holott az idegen nyelvből átvett szavak a nyelvben egyedül állanak, rokontalanul — hanem még az is, hogy északi rokonnépeink nyelvében is *kerta*=kéreg, amellyel azonban pontosan egyezik az olasz *corteccia* (korteccsa) =kéreg. De ezenkívül a németben is *Kork*, a szlávban *kora*=kéreg, amely utóbbi kettő meg azonnal KORSÓ szavunkat kell eszünkbe juttassa, amely edény pedig, amint látuk, régen valóban fakéregből készült. Holott Ázsiában a törökben a kéreg neve *kabuk*, tehát egészen más szóalakú. De más alakú a török *gisa*=hártya szó is. Viszont ez utóbbi török szót illetőleg a következő megjegyzést kell tennünk:

E török *gisa* szó hangtanilag azonos a magyar KÁSZÚ =fakéregből való edényt jelentő szóval, amiszert a magyar szó eredeti értelme KÉREG kellett legyen. Mindkét szó pedig hangtanilag azonos a szláv *koza*=bőr szóval (G-S, K-SZ, K-ZS). Miután pedig kétségtelen, hogy a törökség *gisa* szavát nem vehette a szlávból, eszerint kitűnik, hogy e szláv szó vagy a törökből származik, (miként számtalan más szláv szó is a törökből, vagy tatárból) vagy pedig közvetlenül a magyarból.

Ámde ismeretes az is, hogy a régi egyiptomiak a *papyrus* növény vékony hárttyáját használták írópapirosként, amely növény nevéből a mai papiros szó is származik. Utóbb ugyanez anyagot a görögök, majd a rómaiak is használták írópapirosként. Ezt azonban a rómaiak *charta*, *harta* néven nevezték, a görögök pedig *hartesz* *kartes* néven, amely nevek a legpontosabban a magyar hártya szóval, de meglehetősen a finnugor *kerta* szóval is egyeznek. Miután pedig a magyar és finnugor szó még őszó, amely természeti dolgot jelent, a görög és latin szó ellenben igen késői műveltségi szó, amely már az írástudást is föltételzi, eszerint tehát csakis a görög és latin szó származhatott a magyar hártya szóból. De hát miképpen volna ez lehetséges, ha a magyarok csak 1000 évvel ezelőtt jöttek volna Európába?!

Történelmi bizonyítékok?

Hogy a magyarok Ázsiából jöttek?

Hol van erről följegyzés?

Hol van ennek egyetlen történelmi bizonyítéka?

Ellenkezőleg: Constantinos Porphyrogenetos bizánci császár, aki igen tudományos ember volt, azt írja, hogy törökök, «turkok» voltak, akik Magyarországot elfoglalták volt. A bizánciak pedig igen jól tudták, hogy mi a török és mi nem az, mert hiszen a náluk számbajöhető nyelvek számára hivatalos tolmácsaik voltak. A császár

is ezt igen jól tudta, mert a szóban lévő hódítóknak még szokásait és hadviselési módját is részletesen leírta.

Mondatik pedig még az is, hogy egyszer, mialatt e nép férfiai egy hadjáratukon távol voltak, ezalatt a besenyők és egy bizánci had otthonukat megrohanták, kirabolták, fölégették, hozzátartozóikat pedig legyilkolták. Ezután vonultak a harcosok, tehát egy csak férfiakból álló had, a mai Magyarország területére s alapították a mai magyar államot, de nem a nemzetet.

Más kérdés, hogy e törökül beszélő nép magyar származású volt-e s hogy Magyarországból régebben kivándorolva és kint nyelvielt eltörökösödött és kiválóan harciasá lett törzs volt-e? De vajon nem teljes képtelenség-e, nem néptani (ethnologiai) lehetetlenség-e, hogy ezen csak férfiakból álló sereg nyelve ezer évnél tovább Magyarországon máig fönnmaradhatott volna? És, ha mégis, akkor hiszen ez török volna! Holott a magyar nyelv a finnugor nyelvcsaládba tartozik. Honnan került hát? Világos, hogy a Kárpát-Medence Árpád honfoglalása előtti őslakosságától, amellyel egyesülve és amelynek segítségével e harcos férfiak a máig fönnálló államot alapították. Hogy e medence azon időkben is, rendkívül termékeny talaj lévén, mily sűrűn lakott terület volt, bizonyítja az azon időkbeli származó nagyszámú temetkezőhely és a sok százezer sír.

Hiszzen tudjuk, hogy germánok egykor, *családostul*, Hispániába vonultak, az országot meghódították, ott uralkodtak, de hogy idővel mind spanyolokká lettek, Tudjuk azt is, hogy más germánok, a longobardok, szintén *családostul*, Észak-Itáliába vonultak, ez ország részt meghódították, ott uralkodtak, de hogy idővel mind olaszokká lettek, habár ez ország rész ma is a Lombardia nevet viseli.

Tudjuk, hogy egy török törzs, a bolgár, egykor Kelet felől érkezve, a Balkánra vonult szintén *családostul*, ott hatalmas államot alapított, uralkodott, mégis mivel a föld lakossága szláv volt, idővel szlávává lett, habár az ország neve ma is Bolgárország, az ottani szláv nyelv pedig «bolgár» nyelvnek neveztetik. Igen jól tudjuk azt is, hogy a mandzsú-mongolok egykor, szintén *családostul*, Kínába vonultak, ott uralkodtak, az egész országot meghódították, de mivel az ország népe kínai volt, idővel ők is, úgy szokásaikban, mint nyelvükben kínaiakká lettek.

Mi több: hiszen Constantinos Porphyrogenetos szerint még a szóban lévő törökök, akik a magyar államot alapították, sem jöttek Ázsiából, hanem Szkítiából, vagyis a mai európai Dél-Oroszországból, vagyis tehát még ezek sem voltak ázsiaiak, hanem szintén európaiak! Mindezen kívül pedig ott vannak még a bár latinul írott, de német Fuldai Évkönyvek, amelyek körülbelül ugyanazt mondják el, amit Constantinos is megírt.

Miért lesz tehát mindez oly következetesen elhallgatva?

Talán a ferenc-józsefi, császári és wambergeri tan megmentése kedvéért??

Habár csak 100 év múlva is, a szóban lévő, csak férfiakból állott had török nyelve már rég eltűnt volt, mégis a bizánciak Magyarországot még mindig Turkia néven nevezték, annyira hogy az akkori bizánci császár, Ducas Michael, aki az akkori magyar uralkodónak, Gézának, díszes koronát ajándékozott, ebbe görög fölíratot vésett, amely Gézá is «Turkia királya»-nak nevezi.

De e fölírat is agyonhallgattatik? Miért?

Embertani bizonyítékok?

Heinrich Winckler német antropológus, a breslauer egyetem tanára, Magyarországon végzett tanulmányairól írja, hogy a a magyarság embertani jellege ez: gömbölyű koponya: (a nép 98 %-a), kerek arc, teljesen világos, szőke hajzat, szürke vagy kék szem, kevés szakáll és bajusz. Kiemeli, hogy tévedhetése kizárt dolog, mivel száz meg száz személyről vett, különböző vidékeken, embertani fölvételeket és méréseket.

Miért tartja szükségesnek ezt kiemelni?

Kétségtelenül azért, mert ő is kellett halljon azon császári elméletéről, amely a magyarokat ázsiai török, nomád eredetűnek állítja! Hozzáteszi, hogy a magyarság között legföljebb 8-10 % barna egyén található, de ezek távol-

ról sem feketehajúak, hanem csak barnák. (Holott hiszen az ázsiai nomád törökség szénfekete hajú és szemű.) Hozzáteszi még Winckler, hogy Kelet-Németországban sem, ahol pedig Németország legszőkébb lakossága él, még ott sem találta a szőkék oly magas arányszámát, mint a tiszta magyar nép között. (Mi pedig beszélünk parasztszőkeségről. Miért? Azért, mert fekete hajú magyar csak a részben idegen eredetű magyar urak között van, vagy esetleg cigány eredetűek között.)

Egy másik német tudós, Kollmann azt írja, hogy a gömbölyűfejű, kerekarcú magyarság teljesen azonos az igazi finnekkel (nem a hosszúkoponyájú és vöröshajú svéd származásúakkal).

De mindez elhallgattatik és a regényekben a magyar mindig rettentő harcias és fekete, nagybajuszu ázsiai.

Amivel szemben a valóság az, hogy a magyarság óriási többsége szőke, békés és szorgalmas földművelő nép, amely hősiesség is bír lenni, de csak akkor, ha hazája és családja védelméről van szó, ami után mindig visszatér a békés és szorgalmas munkához.

A tények előtt így omlik össze tehát egy bár sokszor tetszetős és regényes mezbe öltöztetett, de többnyire csak rosszindulatból avagy tájékozatlanságból terjesztett, minden alapot nélkülöző elmélet.

/Őshonosság, 2.sz./

MICHELANGELO: Mózes szobra.

RÁCZ ZOLTÁN:

VÉREM KORONATANÚJA

Feleségemhez

Hát, huszonhat éve születesz újjá
esztendőről esztendőre,
te: sohase dőre
szerelmünk éber határőre!
Vérem koronatanúja
és időm mutatóujja!
Leszel fejedelemfiam hűse,
hőse.

Hurrá!
Légy lantomon hurrá,
toborzó nótán úrrá,
szívem éltetője!

Kezem, lábam ujjongjon, lökjön öledbe.

Hímes,
híves
hitvesem drága,
leendő
királylányom karja-
ága:
zöld erő!

Párás pilláid szembogara
szédül,
pupillámra
kékül,
koppan.

Óvlak
élethosszan
az utolsó szóig,
torkig
a hóban.
S míg
cimpánk rózsát orszik,
eluszik
a Nap,
pillangózik -
De
ne
pilledjen vélünk a fagy!

Barlangos testedben barangoló,
barnálkodó
zömök
medvekölyök -
ikrás mézedben alszom.

Virágpontos kobakomra puszidat kapom.

És égve hagyva várlak!
Pírban pihegő rügyecskédre zárom
a számat.

Hasad dombjához
szépped
a tilinkós ének.

Össze

Az 1991. év könyvtári statisztikája:

Leltárba vett könyvek száma: 190 db

Állomány: 5950

Állománygyarapításra fordított összeg /Ft/ : 25000

FORGALMI ADATOK:

Beiratkozott olvasók száma: 200 fő

Látogatók száma: 3355 fő

kölcsönzött állományegységek száma: 6442 db

Ebből 14 éves és fiatalabb /az előbbi adatok sorrendje szerint/ :
97 - 2461 - 403

VISZONYSZÁMOK:

Állományegység/lakos: 3,8

Olvasóarány %/: 12,8

Olvasóérdeklődés: 32,2

Egy olvasóra jutó látogatás: 16,8

Forgási sebesség: 1,1

Egy lakosra jutó beszerzési

összeg/Ft : 16

Szabadrolc:

Carr, Allen

Nikotinstop! : Szabadulás egy káros szenvedélytől

A dohányzás világszerte a legtöbb áldozatot követelő szenvedély. Valamikor az erő, férfiaság jelképének tekintették a dohányzókat, a nők körében pedig a rosszul értelmezett emancipációs folyamat részeként terjedt el a cigarettázás mind nagyobb mértékben. Egészségesebb életre vágó korunkban megfordulni látszik a dohányzás és a dohányosok megítélése, maguk a dohányosok is egyre inkább restellik káros szenvedélyüket.

A szerző, aki évtizedeken át maga is szenvedélyes dohányos volt, hitelesnek elfogadható „agitátor” a nikotinfogyasztás elleni küzdelemben. A dohányzás ellen hadakozó szakirodalom többségével ellentétben – amely a különféle betegségek, végül a rák rémképét festve sokkolja olvasóit – nem azt hangsúlyozza, hogy a „dohányzás káros az egészségre”, hiszen azt amúgy is minden dohányos tudja, hanem elsősorban azt igyekszik tudatosítani szellemes szövegezésű könyvében, hogy a cigarettázás vagy a nikotínélvezet bármilyen formája lényegét tekintve semmiben sem különbözik egyéb szenvedély-betegségektől, például a kábítószer-fogyasztástól. Azt a mechanizmust igyekszik érzékletesen leírni, amit az elszívott cigaretta indít meg a dohányos szervezetében, legfőképpen pedig a tudatában. Az az ember, aki rágyújt, megnyugvást, bátorságot, önbizalmat vár a hatástól, valójában azonban éppen ennek az ellenkezője történik. Függő helyzetbe kerül a cigarettától, amely rossz ízű és szagú, piszkos, számos veszély forrása, rossz közérzetet, végül betegséget okoz, ráadásul sokba is kerül. Abba kell hát hagyni a dohányzást, hogy az ember visszanyerje megtépázott önbizalmát és önbecsülését, és elérje azt a jobb életminőséget, amelyet az egészség és a kiegyensúlyozottság nyújthat. A leszokáshoz pedig semmi másra nincs szükség, mint gondosan kiválasztott időpontra és rendíthetetlen elszántságra. Helytelennek, alapvetően elhibázottnak tekinti a szerző azokat a nézeteket, amelyek szerint bizonyos pótlékok (pl. nikotin tartalmú rágógumi, édesség stb.) segíthet áthidalni a nehézségeket vagy hogy a dohányzástól való leszokás lehetséges módja a napi nikotin-adag fokozatos csökkentése. Meggyőzően érvelő könyvében azt ígéri, hogy ha a „jelölt” megértette és belátta mindazokat az érveket és igazságokat, amelyekre a szerző a dohányzás „lélektanáról” fölhozott, könnyű dolga lesz, és nem enged a cigaretta képeben leselkedő csábításnak. – *A dohányzástól leszokni kívánóknak érdemes ajánlani.*

Új könyvek, 5. sz.

Oláh Andor (1923)

Reformkönyha : A természetes életmód és étrend elmélete és gyakorlata /
Oláh Andor, Kállai Klára, Vadnai Zsolt. – 4. átd. kiad. – Bp. : Mezőgazd.

A nagyközönségnek szánt, a reformtáplálkozást népszerűsítő monografikus igényű kiadvány a reformszakácskönyvek nagyszámú megjelenése idején, még mindig egyedi színfoltot jelent e szakácskönyvek sorában. Szemléletmódja híven tükrözi az orvos-író, Oláh Andor és szerzőtársai „természetgyógyászati” elveit. Ennek értelmében korunk emberének mindent meg kell tennie, hogy egészségtelen életmódjához társult rossz táplálkozási szokásaitól megszabaduljon. A zsíros, egészségtelen – mert sok húsfélét és cukrot tartalmazó – ételek helyett a zöldség-féléknek, a gyümölcsöknek „zöld utat nyitó” reformkönyvhát és táplálkozást ajánlják.

Egy-egy fejezetet szentelnek a fehérjék és a szénhidrátok, a zsírok és a vitaminok, továbbá az ásványi anyagok szerepének, majd nyomtatékosan felhívják a figyelmet a természetes tápanyagok, a szója, a méz, a tejtermékek fontosságára. A következőkben ismertetik az úgynevezett reformétrendet (mit és hogyan, milyen gyakorisággal kell fogyasztani, milyen ételek javasoltak elsősorban, miként kell azokat elkészíteni, milyen „méregtelenítő” kúrák hatnak frissítőleg a fáradt szervezetre stb.). A szerzők a megszokott táplálkozási módtól lényegesen eltérő receptgyűjteményüket elsősorban azoknak ajánlják, akik változtatni akarnak eddigi életmódjukon, akár betegség, akár huzamosabb ideig tapasztalható rossz közérzet, esetleg súlyfölösleg készíteti őket elhatározásukra. A kötet tanácsaival, változatos ételkínálatával segítőkészen mellettük áll.

A szemléletformáló, elgondolkasztó kötet új, átdolgozott kiadása során a szerzők tekintettel voltak az előző kiadást követő két esztendőben megjelent, a táplálkozási reform szellemében fogant könyvekre. Gazdag irodalomjegyzékkel, ábraanyaggal megjelentetett kiadványukban ezúttal is *Receptkereső* könnyíti meg az eligazodást.

Új könyvek, 6. sz.

Szászánida-kori ezüsttál részlete. Irán, 6. sz.

Szent Péter:

A Könyv Története

Az írásformákat mindenkor az írószerszám határozta meg. Ezt mutatja a széles tollal írott *rusztika* és a keskenyebb hegyű írószerszökökkel írott *korai római folyóírás* (a *cursiva*). Ennél a betűk fel- és lefelé irányuló kiugrásai révén már-már mai kisbetűink formái mutatkoznak.

Az emberek mind gyorsabban írtak, s a vonalak összevonásából ritmikus írás keletkezett, amelyhez mind jobban illeszkedett az egyes betűjelek alakja. Végül is a lúdtoll alkalmazása határozta meg a mai írásunk alapvető jellegzetességeit, legelőször a Karoling-kor (VII–VIII. század) kisbetűinél.

A *rusztika* a görög–római írásformák tollal írott reprodukciója. A kisbetűk formája a széles, vágott hegyű lúdtoll használatából következett. Ez határozta meg vonalainak megduzzadását és lepadását. Ez a tényező az emberi kéz mozgásának szerepét jelzi az írásformák kialakításánál.

A VII. század végén a *karoling-kori* kisbetű megteremtése az írás fejlődésének utolsó nagy fejezetét jelentette. Mai latinbetűs nyomtatványaink és kézírásunk betűi is ezekre a betűkre vezethetők vissza.

A kézzel írott kódexek betűi évszázadokon át a karoling kisbetűk voltak, amelyek később a betűformák alakulásával gót kisbetűkké váltak. A középkor könyveihöz, okmányaihoz hasonló teljesítményt a későbbi korok írásművészeinek munkái között is alig találhatunk.

Gutenberg találmánya — az ölből öntött, szétszedhető és újból összeállítható betűk alkalmazása (1440) — a hagyományos írásművészet végét és egy új korszak kezdetét jelentette az írás fejlődésében. Az első nyomtatott betűk a kézzel írott grafikus betűformák másai voltak.

Olaszországban a kódexek s később a nyomtatott könyvek lapjain is új életre kelt a karoling betű. Azok a nyomdai betűtípusok, amelyeket ennek mintájára Itáliában metszettek (öntöttek), mai latin betűink előképei. A könyvnyomtatás elterjedése nyomán a betűkészítés technikai fejlődése, a nyomási eljárások, a rézmetszet, és a művészettörténeti stílusok változásai határozták meg az írástípusok formáját.

Gutenberg idejében úgy akartak nyomtatni, mintha a nyomtatott „írva” lett volna. Később — a rézmetszetek alkalmazása nyomán — úgy akartak könyvet csinálni, mintha azt teljességében lemezbe metszették volna. Készítettek is ilyen könyveket.

A reneszánsz évszázadainak, a barokk kor és a klaszicizmus korának nyomdászai Európa-szerte nemcsak a könyv, hanem a betűalkotás művészetének is mesterei voltak. A XIX. század közepétől viszont a kapitalista iparosodás nyomán az írásművészet és a könyvnyomtatás színvonala mélypontra süllyedt.

A múlt század vége felé néhány lelkes angol szakember új útra próbálta terelni a betű- és könyvművészetet: újra felfedezték a reneszánsz nyomdabetűinek szépségeit, értékeit. Tevékenységük azonban nem hozhatott döntő változást, mert a technikai fejlődés közepette a könyvkészítés kézműipari módszereit akarták meghonosítani.

Az emlékeztető jelek (például csomó a zsebkendőn, útjelzések) ugyanúgy a gondolatközlés és rögzítés ősi formái, mint például az ókori hírvívő botok, melyek átadják igazolására szolgáltak. Ezek az ideorendszerek összefüggéseket és gondolatstruktúrákat fejeztek ki. Peru őslakói ún. *csomóírást* alkalmaztak, ami összecsomózott kötelek kombinációja volt.

A gondolatközlés és rögzítés fejlettebb formái a festmények és a rajzok voltak. A korai kőkorszak embere állatokat, állatcsoportokat festett barlangja falára, amivel a sikeres vadászat utáni örömét, vágyát fejezte ki.

Amikor a képjelek maradandó, ismételt szimbólumává váltak, mint például a mayák kódexeiben, akkor már tulajdonképpen *írásról* beszélhetünk. Ezek az ideogramok (képjelek) természeti tárgyak egyszerűsített képmásai voltak. Először csupán a szó értelmét adták vissza, később már (rejtvénytyszerű) szótagjelekké formálódtak.

A fejlett képjeles (ideografikus) írásnál az alapfogalmak jelzéseit hangjelekkel kombinálták. A képek fokozatosan kisebbek lettek, szóképletekké merevedtek, eredeti értelmük lassanként elveszett. Az ékírás szögletes formája abból keletkezett, hogy a jeleket élesre vágott papálcikával nyomták a nedves agyagba.

Az egyiptomi hieroglifák — a maya íráshoz hasonlóan — az élő és élettelen tárgyak természetű ábrázolásai alakultak ki.

Az európai hangírás, az *ábécé* betűinek eredete is az egykori képjelek emlékét hordozza. Egy-egy *hang* ábrázolására olyan fogalom *képét* alkalmazták, amely a jellel rögzített hanggal kezdődött. Talán a föníciaiak voltak az elsők, akik a szavakat hangokra bontották és ezeket a hangokat fonogramokkal ábrázolták. Valószínű, hogy a görög írás, amely latin írásunk őse, a föníciaiból ered. Más vélemények szerint egy őskrétai szótagírásból származik.

A görög írásban újdonság volt a magánhangzók hangjeleinek kifejlesztése, a soronkénti írás világos, vízszintes mértani rendje, és az írás balról jobbra vezetése. (Minden korábbi írást jobbról balra írtak. A régebbi görög írást felváltva balról jobbra, a következő sort ellenkező irányban írták.) A görögök a jeleket egységes rendnek vetették alá. Betűsoruk jellegzetessége az egyforma magasság és a betűjelek függőleges ritmusa. A hangjelek formái különbözősége és egyúttal egységes formája egyszerű. Szemléletességük oka az egyenes (vízszintes, függőleges) és diagonális (átlós) vonalak, a háromszögű és köralakú formák ellentéte. A görög íráskultúra túlélte az írástechnikák évezredes formaalakító erejét és mai írásunknak is alapja. A cirillbetűs írás, amelyet a Szovjetunióban, Bulgáriában és részben Jugoszláviában ma is használnak, szintén a görög írásból keletkezett.

Dél-Olaszország lakói átvették a görög írást, és azt néhány új jellel bővítették. A klasszikus kor római felirata mai nagybetűink tökéletes ősfomái. Követik a görög írás formai elvét, de a részletekben sajátosan római jellegűek.

/folytatjuk/

ESKÜVŐI ruhakölcsönző!
Monor, Kinizei ut 43.
/Péteri felé/
Aki ezt a hirdetést
felmutatja az üzletben,
20% kedvezményt kap!

Menyesszonyi, vőlegényi,
koszorúslányi és első
áldozói ruhák, szmoking-
ingek és kellékek.

A vasadi óvoda vezetője
értesíti a tisztelt szülő-
ket, hogy az 1992-93-as
tanévre az óvodai beiratá-
sok 1992.május 4.-től má-
jus 8.-ától lesznek, 8-tól
16 óráig. A beiratáshoz a
gyermek anyakönyvi kivona-
ta szükséges.

A
TAKARÉKSZÖVETKEZET
ÉRTESITI
TAGJAIT!

hogy megkezdte az 1991-es é-
vi részesedések /35%/ kifize-
tését készpénzben!!!!!!!!!!!!!!

1992. május 17.-én a
KLUBKÖNYVTÁRBAN
15 órától
"ILYENEK VAGYUNK"
- az iskola diák-
jainak kulturális
bemutatója
a falu lakosságának

Mindenkit szeretet-
tel várunk!
- a belépőjegy ára
TETSZÉS SZERINT.
/az adományokat az
iskola javára fordít-
juk./
Az előadás kb 3 órá-
s lesz, egy szünettel.
Benne:
- vers, zene, tánc,
jelenet, ének.
-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

június 5.:
fordított nap
- diákigazgató,
diáktanestület vá-
lasztása
- fordított órák
- vetélkedők
- a Mosoly-alapítvány
díjának átadása

június 8.: sportnap

NÉMET JUHÁSZKUTYA-kölykök elő-
jegyeztethetők júliusi elvitel-
lél Mészáros Ildikónál Vasad,
Petőfi u. 93.

Mindenféle ÜVEGEZÉSI munkát vál-
lal a Fritz Betéti Társaság. I-
génybejelentés: Mészáros Ildikó-
nál Vasad, Petőfi u. 93. minden
nap 17 óra után.

Öltönyök:

Czürke: 4400,-
Fekete 2500,-

Érdeklődni:
Monor, Petőfi u.22.
/az üzletben/

A monori "Paradicsom" Natura Bolt
/Monor, Petőfi S.u.22./

ujabb kínálata:

- Fructosum-diéta /gyümölcs-cukor/
: szójalecitin, gyümölcslevek,
buzacsira, sörélesztő, hidegen
sajtolt olaj, tengeri moszat.
- STOMPAX 30 db tablettából
- FILTERES és INSTANT cealántea
- MECSEK gyógyteák /epahajtó,
májtea/
- Holland SZÓJAOLAJ, valódi, hi-
degen sajtolt NAPRAFORGÓOLAJ
- PLAX fogóblitő, fogkőellenes
- BIO-GARTE Csalánmag elixir
- ESZTERIN koleszterincsökkentő
instant tea
- SALONPAS fájdalomcsillapító ta-
pasz
- CERBONA müzli-különlegesség

UJ! KÖNYVEK!

Dr. Berecz Margit-Dr. Rácz István:
A pikkelysömörrel

Schwester - Hodi Masafret:
Egészség a jövőben - Reflexológia,
láb-és testmasszázs

BIO-GARTEN

CSALÁNMAG ELIXIR

A BIO-GARTEN Csalánmag Elixir

Hatástani ajánlások: a *csalánrogok* vitaminpótló, roboráló, vízhajtó, salakanyag kiürülést elősegítő és bizonyos mikroorganizmusok szaporodását gátló hatása jól ismert. Nagy szerepük van a szervezet védekező rendszerének karbantartásában is.

A BIO-GARTEN Csalánmag Elixir a további gyógynövényeket tartalmazza:

Angyalgyökér: étvágyjavító, gyomorműködést serkentő hatású.

Csipkebogyó: jelentős vitamintartalma révén karbantartja a szervezet védekezőképességét, elősegíti a vas felszívódását.

Borsmentalevél: fokozza a nyálképződést és epetermelést, enyhe görcsoldó és baktériumölő.

Kamillavirág: gyulladáscsökkentő, fokozza a szervezet ellenállóképességét.

Rozmaringlevél: idegerősítő, élénkítő, étvágygerjesztő.

Keserű narancshéj: emésztést elősegítő hatású.

Fahéj: íz- és szagjavító, emésztést elősegítő hatású, erős baktérium- és gombaölő.

A felsoroltak együttes hatása révén a BIO-GARTEN Csalánmag Elixir általános erősítő, élénkítő, ún. tonizáló hatású gyógytermék.

Elősegíti a beteg, kimerült, fokozott lelki vagy fizikai megterhelésnek kitett **szervezet regenerálását.**

Lassítja az öregedési folyamatokat.

Adagolása: naponta, egy evőkanállal (15 ml) főétkezések után ajánlott bevenni. Célszerű 6-hetes kúrát tartani.

Diétások figyelmébe: egy evőkanálnyi mennyiség kb. 3 g alkoholt és 5 g cukrot tartalmaz.

A termék a gyártástól számított 2 évig eltartható.

Nyilvántartási szám: OGYI-254/91